

Inspraakbundel

**Zienswijzen op concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau
'Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland'**

Inspraakpunt Bureau Energieprojecten
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
www.bureau-energieprojecten.nl

INHOUDSOPGAVE

Woord vooraf	3
Kennisgeving.....	5

MONDELINGE, SCHRIFTELIJKE EN DIGITALE ZIENSWIJZEN:

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale zienswijzen	8
Alfabetisch overzicht organisaties en zienswijzen	9
Zienswijze 202302769 tot en met 202303618.....	10

Woord vooraf

Van vrijdag 3 november tot en met donderdag 14 december 2023 lag de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau ter inzage voor het project Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland. In deze notitie staan de kaders voor het op te stellen milieueffectrapport. Iedereen kon op de notitie reageren door het indienen van een zienswijze binnen de bovengenoemde periode.

Wat gaat er gebeuren?

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en Hynetwork Services B.V. (HNS) zijn van plan om een netwerk van hogedrukwaterstofleidingen te ontwikkelen. Het waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland is onderdeel van het landelijk netwerk van hogedrukwaterstofleidingen dat Hynetwork Services (HNS) ontwikkelt. Dit waterstofnetwerk bestaat uit ondergrondse buisleidingen die de vijf grote industriegebieden in Nederland met elkaar, met de waterstofopslag en met het buitenland verbindt. Het waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland loopt vanaf de Belgische grens bij Sas van Gent naar Vlissingen in Zeeland en Moerdijk in Noord-Brabant.

Waarom is dit project nodig?

Voor een duurzaam energiesysteem dat betrouwbaar, schoon, betaalbaar, veilig en ruimtelijk inpasbaar is, zijn CO₂-vrije gassen onmisbaar. CO₂-vrije waterstof is daarin een noodzakelijke schakel en speelt een onmisbare rol in het duurzame energiesysteem van de toekomst in Nederland. Het kabinet erkent met de Kabinetsvisie Waterstof de noodzaak om vroegtijdig in te zetten op infrastructuur die waterstof in heel Nederland beschikbaar maakt. Dit wordt duidelijk in de afspraken in het Klimaatakkoord waarin voor waterstof een stevige ambitie is opgenomen. Een sterk waterstofnetwerk is namelijk cruciaal voor de verdere ontwikkeling van de waterstof economie en daarmee de verduurzaming van Nederland.

Welke procedure wordt gevolgd?

Voor het hele waterstofnetwerk Nederland is de Rijkscoördinatieregeling (RCR) van toepassing. Deze regeling ziet erop toe dat procedures worden afgestemd en alle infrastructuur ruimtelijk zorgvuldig wordt ingepast. Dit betekent dat de Minister voor Klimaat en Energie de besluitvorming coördineert en samen met de Minister voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties uiteindelijk bepaalt waar het waterstofnetwerk komt. Op 1 januari 2024 treedt de nieuwe Omgevingswet in werking, waar de RCR-procedure in opgenomen wordt. Daarom wordt voor dit project vanaf de start gewerkt volgens de eisen van de nieuwe Omgevingswet.

Wat is een milieueffectrapport?

Een milieueffectrapportage (m.e.r.) brengt de milieueffecten in beeld, zoals de effecten op leefomgevingskwaliteit (mens), gezondheid, landschap, natuur, bodem en water. Op deze wijze kan kennis over deze effecten een volwaardige rol spelen bij de besluitvorming. In de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau staat beschreven welke specifieke milieueffecten in de m.e.r.-procedure onderzocht worden en met welke diepgang.

Waar kon u de stukken inzien?

U kon de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau van 3 november tot en met 14 december 2023 inzien op www.rvo.nl/waterstofnetwerk-zwn.

Informatiebijeenkomsten

U was van harte welkom bij de informatiebijeenkomsten die het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) samen met Hynetwork Services B.V. (HNS) organiseerde op

- Dinsdag 28 november, De Stenge, Stengeplein 1 te Heinskenzand
- Woensdag 29 november, C03 Campus, Zeelandlaan 2 te Terneuzen

Tijdens de informatiebijeenkomst kreeg u informatie over het project en over de procedure. Er waren medewerkers van het Ministerie van EZK en HNS aanwezig aan wie u uw vragen kon stellen.

Zienswijzen

Op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau zijn binnen de reactietermijn in totaal 21 zienswijzen binnengekomen. De zienswijzen zijn integraal opgenomen in deze inspraakbundel. U kunt deze inspraakbundel downloaden van www.bureau-energieprojecten.nl.

Heeft u hulp nodig?

De overheid vindt het belangrijk dat iedereen mee kan doen. Daarom zijn er Informatiepunten Digitale Overheid in bibliotheken. U kunt er binnenlopen om uw vragen over websites van de overheid te stellen. Bijvoorbeeld om de documenten die bij dit project horen op de computer te bekijken. Vraag ernaar bij de bibliotheek bij u in de buurt. Voor meer informatie kunt u terecht op de website: www.informatiepunddigitaleoverheid.nl.

Wat is de verdere procedure?

De concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (c-NRD) is in afstemming met de betrokken provincies, gemeenten en waterschappen tot stand gekomen. Deze bestuurlijke partijen krijgen de gelegenheid om ook formeel te reageren op de c-NRD. Daarnaast brengt de Commissie voor de milieueffectrapportage een advies uit. Alle zienswijzen, reacties en adviezen worden verzameld en verwerkt in de (definitieve) Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Op basis van die notitie wordt het milieueffectrapport opgesteld. Dit milieueffectrapport vormt de onderbouwing voor het onderzoek.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland en alle bijbehorende documenten vindt u op www.rvo.nl/waterstofnetwerk-zwn en www.hynetwork.nl/zuidwest-nederland. Heeft u vragen over de procedure? Dan kunt u Bureau Energieprojecten bellen op 070 379 89 79.

Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Kennisgeving concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Van vrijdag 3 november tot en met donderdag 14 december 2023 ligt de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau ter inzage voor het project Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland. In deze notitie staan de kaders voor het op te stellen milieueffectrapport.

Iedereen kan op de notitie reageren door het indienen van een zienswijze binnen de bovengenoemde periode.

Wat gaat er gebeuren?

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en Hynetwork Services B.V. (HNS) zijn van plan om een netwerk van hogedrukwaterstofleidingen te ontwikkelen. Het waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland is onderdeel van het landelijk netwerk van hogedrukwaterstofleidingen dat Hynetwork Services (HNS) ontwikkelt. Dit waterstofnetwerk bestaat uit ondergrondse buisleidingen die de vijf grote industriegebieden in Nederland met elkaar, met de waterstofopslag en met het buitenland verbindt. Het waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland loopt vanaf de Belgische grens bij Sas van Gent naar Vlissingen in Zeeland en Moerdijk in Noord-Brabant.

Waarom is dit project nodig?

Voor een duurzaam energiesysteem dat betrouwbaar, schoon, betaalbaar, veilig en ruimtelijk inpasbaar is, zijn CO₂-vrije gassen onmisbaar. CO₂-vrije waterstof is daarin een noodzakelijke schakel en speelt een onmisbare rol in het duurzame energiesysteem van de toekomst in Nederland. Het kabinet erkent met de Kabinetsvisie Waterstof de noodzaak om vroegtijdig in te zetten op infrastructuur die waterstof in heel Nederland beschikbaar maakt. Dit wordt duidelijk in de afspraken in het Klimaatakkoord waarin voor waterstof een stevige ambitie is opgenomen. Een sterk waterstofnetwerk is namelijk cruciaal voor de verdere ontwikkeling van de waterstof economie en daarmee de verduurzaming van Nederland.

Welke procedure wordt gevolgd?

Voor het hele waterstofnetwerk Nederland is de Rijkscoördinatieregeling (RCR) van toepassing. Deze regeling ziet erop toe dat procedures worden afgestemd en alle infrastructuur ruimtelijk zorgvuldig wordt ingepast. Dit betekent dat de Minister voor Klimaat en Energie de besluitvorming coördineert en samen met de Minister voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties uiteindelijk bepaalt waar het waterstofnetwerk komt. Op 1 januari 2024 treedt de nieuwe Omgevingswet in werking, waar de RCR-procedure in opgenomen wordt. Daarom wordt voor dit project vanaf de start gewerkt volgens de eisen van de nieuwe Omgevingswet.

Wat is een milieueffectrapport?

Een milieueffectrapportage (m.e.r.) brengt de milieueffecten in beeld, zoals de effecten op leefomgevingskwaliteit (mens), gezondheid, landschap, natuur, bodem en water. Op deze wijze kan kennis over deze effecten een volwaardige rol spelen bij de besluitvorming. In de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau staat beschreven welke specifieke milieueffecten in de m.e.r.-procedure onderzocht worden en met welke diepgang.

Waar kunt u de stukken inzien?

U kunt de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau van 3 november tot en met 14 december 2023 inzien op www.rvo.nl/waterstofnetwerk-zwn

Informatiebijeenkomsten

Fysiek

U bent van harte welkom bij de informatiebijeenkomsten die het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) samen met Hynetwork Services B.V. (HNS) organiseert op

- Dinsdag 28 november, De Stenge, Stengeplein 1 te Heinskenszand
- Woensdag 29 november, C03 Campus, Zeelandlaan 2 te Terneuzen

Vooraf aanmelden is niet nodig. Er is geen algemeen deel met presentaties of toelichtingen. U kunt vrij in- en uitlopen op ieder moment tussen 19.00 en 21.00 uur. Tijdens de informatiebijeenkomst vindt u informatie over het project en over de procedure. Er zijn medewerkers van het Ministerie van EZK en HNS aanwezig aan wie u uw vragen kunt stellen.

Hoe kunt u een zienswijze indienen?

U kunt van vrijdag 3 november tot en met donderdag 14 december 2023 reageren op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau. In deze periode kunt u het document bekijken op www.rvo.nl/waterstofnetwerk-zwn

U kunt op vier manieren reageren tijdens de terinzagelegging:

- Mondeling: tijdens een van de informatiebijeenkomsten. Er zijn notulisten aanwezig om uw zienswijze op te schrijven.
- Digitaal: via www.rvo.nl/waterstofnetwerk-zwn. U kunt niet reageren per email.
- Telefonisch: op werkdagen tussen 9:00 en 17:00 uur via telefoonnummer 070 379 89 79.
- Per post: Bureau Energieprojecten, inspraakpunt Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland, c-NRD, 9200 AC Drachten. Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan sturen wij u per brief een ontvangstbevestiging.

Hulp nodig?

De overheid vindt het belangrijk dat iedereen mee kan doen. Daarom zijn er Informatiepunten Digitale Overheid in bibliotheken. U kunt er binnenlopen om uw vragen over websites van de overheid te stellen. Bijvoorbeeld om de documenten die bij dit project horen op de computer te bekijken. Vraag ernaar bij de bibliotheek bij u in de buurt. Voor meer informatie kunt u terecht op de website: www.informatiepuntdigitaleoverheid.nl.

Wat is de verdere procedure?

De concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (c-NRD) is in afstemming met de betrokken provincies, gemeenten en waterschappen tot stand gekomen. Deze bestuurlijke partijen krijgen de gelegenheid om ook formeel te reageren op de c-NRD. Daarnaast brengt de Commissie voor de milieueffectrapportage een advies uit. Alle zienswijzen, reacties en adviezen worden verzameld en verwerkt in de

(definitieve) Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Op basis van die notitie wordt het milieueffectrapport opgesteld. Dit milieueffectrapport vormt de onderbouwing voor het onderzoek.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland en alle bijbehorende documenten vindt u op www.rvo.nl/waterstofnetwerk-zwn en www.hynetwork.nl/zuidwest-nederland. Heeft u vragen over de procedure? Dan kunt u Bureau Energieprojecten bellen op 070 379 89 79.

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale zienswijzen

In onderstaande tabel kunt u met het registratienummer het nummer van de zienswijze opzoeken. Door te klikken op uw zienswijzenummer wordt u automatisch doorverwezen naar de zienswijze. De zienswijzen zijn opgenomen vanaf pagina 10.

Zienswijzen op concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau 'Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland'

Registratienummer	Zienswijzenummer
202302769	202302769
202302777	202302777
202302799	202302799
202303544	202303544
202303545	202303545
202303549	202303549
202303583	202303583
202303585	202303585
202303600	202303600
202303601	202303601
202303604	202303604
202303607	202303607
202303608	202303608
202303610	202303610
202303611	202303611
202303612	202303612
202303613	202303613
202303615	202303615
202303616	202303616
202303617	202303617
202303618	202303618

Alfabetisch overzicht organisaties en zienswijzen

Zienswijzen op concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau 'Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland'

Zienswijzenummer	Organisatie
202303607	123ATEX.eu B.V., STELLENDAM
202303610	Departement Omgeving, Vlaams Gewest, BRUSSEL (BE)
202303618	Gemeente Borsele, College van Burgemeester en Wethouders, HEINKENSZAND
202303615	Gemeente Kapelle, College van Burgemeester en Wethouders, KAPELLE
202303611	Gemeente Moerdijk, College van Burgemeester en Wethouders, ZEVENBERGEN
202303617	Gemeente Reimerswaal, College van Burgemeester en Wethouders, KRUIJNINGEN
202303600	LSNed Leidingenstraat Nederland, ROOSENDAAL
202303604	Provincie Zeeland, Gedeputeerde Staten, MIDDELBURG
202303608	Stad Gent (BE), College van Burgemeester en Wethouders, GENT (BE)
202303616	TenneT TSO B.V., ARNHEM
202303612	Van Hoven en Oomen rentmeesters, ULVENHOUT
202303549	Vervaet Thomaes CV, WESTDORPE
202303585	Vlaams Gewest, Vlaams Energie- en Klimaatagentschap, BRUSSEL (BE)
202303583	VOF DE WOESTE KOP, PHILIPPINE

Zienswijze 202302769 tot en met 202303618

Verzonden: 11/6/2023 10:10:56 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Waterstoftransportnetwerk Zuidwest Nederland c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Nee

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Nee

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Nee

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Nee

Verzonden: 11/8/2023 7:48:20 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Waterstoftransportnetwerk Zuidwest Nederland c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s): [REDACTED]
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

geen mening

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

geen mening

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

de tijd en kosten van alle stake-holders, e.g. direct betrokken bij de aanleg van nieuwe leiding; het effect op ruimtelijke ordening aanvragen van derden, bijvoorbeeld lokatie windmolen; het inplannen van toekomstige afnemers/toeleverancier-punten

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

zie boven

Verzonden: 11/9/2023 11:17:12 AM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Waterstoftransportnetwerk Zuidwest Nederland c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

aansluiting van woningen zsm

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

?

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

dat ook particulieren hier gebruik van kunnen gaan maken zeker als je woning niet geschikt is om van het gas af te gaan.

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

?

Verzonden: 11/29/2023 10:00:58 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Waterstoftransportnetwerk Zuidwest Nederland c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Particulier
(Mede) namens:
Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Ik vind het belangrijk dat met name aandacht wordt besteed aan risicoanalyses als er belangrijke besluiten worden genomen.

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Wij wonen in een deltagebied dat wat betreft de verschillende waterniveaus kent met name de kwelwatervorming die in de praktijk worden onderschat. Dat geldt ook voor de noodzaak van eventuele dijkversterkingen.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Vanuit mijn voormalige functies bij Rijkswaterstaat en bij het Waterschap ben ik graag bereid mijn ervaring met u te delen als daar behoefte aan bestaat.

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

In het project moet rekening worden gehouden met o.a. (omgevingswetten, de Kaderrichtlijn Water), regelingen en belangen van de omliggende landen die met hun waterbeheer op hun beurt invloed uitoefenen op het waterniveau in/op het land.

Verzonden: 11/29/2023 10:04:49 AM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Waterstoftransportnetwerk Zuidwest Nederland c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

-

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

-

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

In de publicatie in de lokale pers (o.a. Reimerswaal Informatie) over deze informatiebijeenkomst is alleen expliciet vermeld dat het gaat over de 380kV verbinding. De overige projecten worden alleen genoemd als: "onder andere" andere projecten. Er geen bezorging in het buitengebied van Heinkenszand. Deze twee voorbeelden roepen de vraag op in hoeverre deze bewoners (goed) zijn geïnformeerd.

Verzonden: 11/30/2023 7:12:53 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Waterstoftransportnetwerk Zuidwest Nederland c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Bedrijf
(Mede) namens: Werkgroep Air Liquide
Organisatie: Vervaet Thomaes CV

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

De waterstof rotonde wordt aangelegd zodat potentiële bedrijven hiervan waterstof kunnen afnemen. Parallel aan dit project zijn allerlei commerciële bedrijven (Air Liquide en Air Products) ook bezig om waterstofleidingen aan te leggen voor commerciële klanten, zoals Dow. Deze commerciële leidingleggers maken onterecht gebruik van 'Erkenning Openbaar Belang' of proberen via deze weg de leidingen te realiseren.

Daarnaast ondermijnen deze bedrijven het toekomstige waterstof netwerk en wordt het een wirwar aan leidingen onder de grond. Door het toestaan van deze commerciële cowboys ontstaat veel weerstand onder de grondeigenaren -en gebruikers. Dit ondermijnt het draagvlak op termijn voor de aanleg van een waterstof rotonde die wel degelijk valt onder het algemeen nationaal belang.

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Er ontbreekt in Zeeuwsch Vlaanderen een visie die op termijn aangeeft hoe we de ondergrondse en bovengrondse infrastructuur qua leidingen en kabels moeten komen te liggen. Nu worden leidingen aangelegd buiten de bestaande leiding stroken om, waardoor ondergrondse versnippering optreedt en daardoor toekomstige barrières opwerpt voor toekomstige leidingen en een verhoogd risico met zich meebrengt qua veiligheid.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Niet ad hoc te werkgaan het niet te snel toestaan van commerciële bedrijven. Als deze commerciële bedrijven wel een leiding aanleggen, moet de toekomstige vergoeding ook markt conform zijn. Dus niet alleen een toekomstige schadevergoeding. Het recht van opstal mag ook niet oneindig zijn, maar dient bijv. iedere 20 jaar herzien te kunnen worden.

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Duidelijk vooraf bepalen:

is het algemeen belang, wie gaat / mag deze opdracht uitvoeren, kan er gebruik worden gemaakt van een bestaand e leiding en / of tracé.

Verzonden: 12/4/2023 2:54:27 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Waterstoftransportnetwerk Zuidwest Nederland c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Bedrijf

(Mede) namens: [REDACTED]

Organisatie: VOF DE WOESTE KOP

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Het is logisch dat EZ dit onderzoekt wegens algemeen belang. Maar het is niet logisch dat commerciële bedrijven het zelfde pad bewandelen en onder de noemer algemeen belang gedoogplicht op kunnen leggen en ook nog eens buiten gebaande leidingstroken aanleg vergunning kunnen krijgen en dan ook nog mega winsten maken en de betrokken eigenaren met een fooi opzadelen met opstalrechten.

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Naar onze mening moeten ook de veiligheidzones van de leidingen beter onderzocht worden die buiten de zakelijkrechtstrook opgelegd kunnen worden

Daar er straks ook sprake van is dat er door bestaande leidingen met een opstalrecht voor een bepaald medium ook ander medium getransporteerd mag worden.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Dat er geen wildgroei kan ontstaan in leidingstroken door de aanleg van commerciële bedrijven. Er lopen nu onderzoeken en aanvragen van EZ en commerciële bedrijven parallel aan elkaar dat is niet wenselijk

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

de veiligheidszones buiten de zakelijkrecht zones.

Tevens de duur van het zakelijk recht dat moet max 15 jaar zijn en dan herzien worden.

Verzonden: 12/4/2023 3:57:08 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Waterstoftransportnetwerk Zuidwest Nederland c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: Koning Albert II laan
Huisnummer: 20
Postcode: 1000
Woonplaats: Brussel
Land: België
Telefoonnummer:
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Overheid
(Mede) namens:
Organisatie: Vlaams Gewest

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

neen

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

neen

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

neen

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Het is de overtuiging van Vlaanderen dat groene waterstof een belangrijke rol te spelen zal hebben in het verminderen van broeikasgasemissies door de industrie en het verminderen van de behoefte aan fossiele brandstoffen door de industrie. Het is voor Vlaanderen en België echter niet mogelijk om al die groene waterstof zelf te gaan produceren (vooral als gevolg van een te beperkte productiecapaciteit aan hernieuwbare energie). Dus zal die groene waterstof van elders in Europa aangevoerd moeten worden. Het voorgestelde Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland zou kunnen helpen om die elders geproduceerde groene waterstof naar hier te transporteren.

Verzonden: 12/6/2023 4:29:10 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Waterstoftransportnetwerk Zuidwest Nederland c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s): [REDACTED]
Voorletters: [REDACTED]
Straat: Wouwbaan
Huisnummer: 135
Postcode: 4703 TA
Woonplaats: Roosendaal
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Stichting met een wettelijke taak
(Mede) namens:
Organisatie: LSNed Leidingenstraat Nederland

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Zie onze bijgevoegde zienswijze

97770005_9584809_Zienswijze_op_concept_Notitie_Reikwijdte_en_Detailniveau_Waterstofnetwerk_Zuidwest-Nederland.pdf

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

N.v.t.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Zie bijlage bij onze zienswijze

97770005_9584810_nr-_9_SGD_19711972_0003296_nota_nav_eindverslag.pdf

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Zie zienswijze en bijlage

Stichting Leidingenstraat Nederland (hierna: 'LSNED') heeft de gronden van de Buisleidingenstraat in eeuwigdurende erfpacht en is de wettelijke beheerder van de Buisleidingenstraat, zoals bepaald in artikel 3 van de wet gepubliceerd in het Staatsblad 145 van 11 maart 1972.

De Buisleidingenstraat speelt een sleutelrol in de verdere realisatie van duurzame initiatieven door de huidige grondreserveringen ter beschikking te stellen voor de nog aan te leggen infrastructuur en het behoud van de bestaande infrastructuur. Het leidingnetwerk van het waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland is welkom in de Buisleidingenstraat.

In het concept NRD zijn een aantal onderwerpen opgenomen die van toepassing zijn op het gehele project, maar minder relevant of niet van toepassing voor de aanleg binnen de gronden van de Buisleidingenstraat. Graag ziet LSNED deze zaken qua scope duidelijker gedefinieerd en of specifiek gemaakt voor de gronden die in beheer zijn bij LSNED. Het waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland is welkom in de Buisleidingenstraat maar zal zich te allen tijde moeten conformeren aan de aldaar geldende voorschriften voor ontwerp en aanleg van buisleidingen. Graag duiden wij deze onderwerpen hieronder.

Planologische bescherming

In het concept NRD is opgenomen dat er een belemmeringstrook van 5 meter ter weerszijden van het hart van de buisleiding wordt ingesteld. Binnen de gronden van LSNED is dit niet van toepassing. Buisleidingexploitanten kunnen gebruik maken van de Buisleidingenstraat, maar hiervoor wordt geen recht van opstal overeengekomen. In plaats van een recht van opstal wordt tussen LSNED en een leidingexploitant een private overeenkomst gesloten.

De fysieke bedreigingen worden door strikt toezicht afgewend.

Daarnaast wordt gesteld dat er een projectbesluit genomen zal worden met betrekking tot de belemmeringstrook ter reservering van de gronden. Ook dit is niet van toepassing binnen de gronden van LSNED. LSNED stelt een tracé ter beschikking waarbij de toewijzing van het exacte tracé een wettelijke taak is van LSNED. Hierbij wordt rekening gehouden met de huidige aanwezige infrastructuur en aanleg van nieuwe infrastructuur. In die zin dient de scope van het projectbesluit zodanig aangepast te worden zodat deze de gronden in beheer van LSNED niet raken, maar daar op aansluiten.

De planologische regelingen binnen de gronden van de Buisleidingenstraat zijn erop gericht om de aanleg van nieuwe infrastructuur zoals buisleidingen met gevaarlijke inhoud mogelijk te maken, waardoor een projectbesluit overbodig is. In de gemeente Woensdrecht heeft de Buisleidingenstraat de enkelbestemming 'Buisleidingenstraat' in het bestemmingsplan. In de gemeente Reimerswaal heeft de Buisleidingenstraat de enkelbestemming 'Buisleidingenstraat' en de dubbelbestemming 'Leiding – Buisleidingenstraat' in het bestemmingsplan.

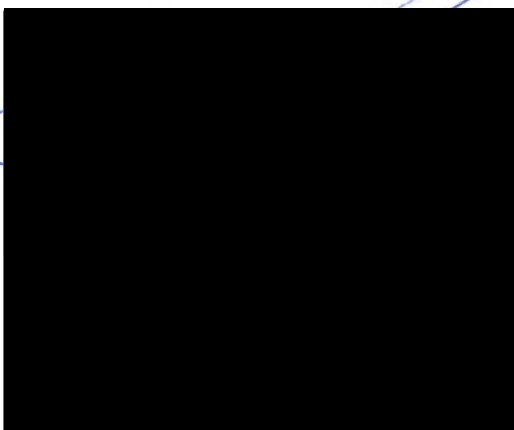
Meekoppelkansen en raakvlakprojecten

In tabel 4-1 is een overzicht opgenomen van de initiatieven die raakvlakken hebben met het project Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland. Met deze initiatiefnemers wordt afstemming gezocht waar we positief tegenover staan. Ter verduidelijking ligt het regie voeren op nieuwe initiatieven binnen de voor de gronden in beheer bij LSNEED, volledig bij LSNEED. LSNEED zal hierbij rekening houden om de gereserveerde buisleidingenstroken voor de lange termijn zo duurzaam en toekomst vast mogelijk in te richten en in te delen. Hierbij weegt LSNEED het veiligheidsbelang, risico's op domino/cumulatie, toegepaste wanddikte van buizen of strenger beheerregime op de gevaarlijke stoffen leiding af om tot een optimaal ruimtegebruik te komen.

LSNEED biedt haar kennis en expertise aan om buiten haar grondgebied te adviseren hoe de SVB-stroken (Structuurvisie-Buisleidingen-stroken) optimaal en toekomst vast ingericht kunnen worden. Door de aandacht te richten op de realisatie van een of meerdere projecten kunnen de langetermijnbelangen en duurzame en toekomst vaste inrichting van de SVB-stroken tekort worden gedaan. Het toepassen van te grote onderlinge afstanden (dagmaten) tussen buisleidingen onderling binnen de SVB-stroken maakt de realisatie van toekomstige nieuwe projecten onmogelijk. Om de SVB-stroken optimaal te benutten en toekomstgericht in te richten dient er een dagmaat beperking te worden vastgesteld van maximaal twee meter of ingericht te worden met behulp van de formule zoals die in Kamerstuk 11355 nr. 9 in 1971 voor de Buisleidingenstraat is vastgesteld (zie bijlage).

Wij vertrouwen erop u hiermee onze zienswijze voldoende gemotiveerd te hebben en zien met belangstelling de verdere ontwikkelingen tegemoet. Mocht een nadere toelichting gewenst zijn, dan zijn wij daartoe als vanzelfsprekend bereid.

Met vriendelijke groet,
Leidingenstraat Nederland

Verklaring van het algemeen nut der onteigening van percelen, erfdienstbaarheden en andere zakelijke rechten ten behoeve van de inrichting van een buisleidingenstraat vanaf Pernis langs Klundert naar de Schelde nabij de Nederlands-Belgische grens en van een zijtak daarvan vanaf Noordhoek naar die grens ter hoogte van Nispen

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET EINDVERSLAG

(Ingezonden 20 december 1971.)

Nr. 9

Het eindverslag van de bijzondere commissie, ingesteld ter voorbereiding van de openbare behandeling van het onderhavige wetsontwerp, maakt nog gewag van een aantal vragen, dat de ondergetekenden aanleiding geeft tot de volgende opmerkingen.

Met voldoening hebben de ondergetekenden kennis genomen van de opvatting van de commissie dat, behoudens de keuze van de tracés, de behandeling van het wetsontwerp voldoende is voorbereid en dat de in het verleden genomen beslissing tot industrievestiging aan de Moerdijk het noodzakelijk maakt de daar te vestigen industrieën te voorzien van de nodige aan- en afvoerwegen, in casu buisleidingen. De ondergetekenden merken hierbij evenwel op dat voor de in het wetsontwerp bedoelde vervoersrelaties zowel op korte als – naar verwachting – op langere termijn ook in veel andere gevallen behoefte aan gelegenheid tot vervoer per buisleiding bestaat. Het project voor een buisleidingenstraat heeft dan ook een veel ruimere strekking, t.w. de voorziening in de behoeften voor het leggen van buisleidingen in het betrokken gebied voor naar schatting de eerstkomende twintig jaren.

De ontwikkeling van de behoefte aan vervoer met buisleidingen is een continu proces. Overgang bij het leggen van leidingen van één methode – de traditionele – naar een andere – gebruik van een leidingenstraat – brengt onvermijdelijk een onderbreking mede van de continuïteit van de voorziening in die behoefte. In de overgangsfase, op welk moment die ook valt, gaat de ene methode de voorbereiding van de andere beïnvloeden en ontstaat een stagnatie in het tot stand brengen van de gelegenheid tot vervoer. Deze moet, als inherent aan de overgang, worden aanvaard. Zou het echter niet mogelijk blijken deze stagnatie binnen redelijke grenzen te houden dan zou dat tot de conclusie moeten leiden dat een onderneming als de onderhavige zo grote spanningen opwekt dat zij niet realiseerbaar is. In feite is immers eerst op een moment waarop zich duidelijk aftekent dat binnen afzienbare tijd in een behoefte van voldoende omvang aan vervoer via buisleidingen zal moeten worden voorzien, een verantwoorde basis voor een besluit als dat tot de aanleg van een leidingenstraat aanwezig.

De ondergetekenden miskennen geenszins de moeilijkheden waartoe deze omstandigheden leiden, maar zijn van oordeel dat zij moeten worden aanvaard, terwille van het algemeen belang dat met de aanleg van een buisleidingenstraat als de onderhavige is gediend.

Inderdaad vindt de gedetailleerde bepaling van het tracé in het stelsel van de onteigeningswet eerst plaats na de totstandkoming van een nutswet in de daaropvolgende procedure van de zgn. tweede tervisielegging, neergelegd in de artikelen 10 t/m 15 van de Onteigeningswet. De ambtsvoorgangers van de ondergetekenden hebben ook in de mate van het mogelijke ernaar gestreefd om ruimte open te houden voor het overleg in het kader van deze „tweede tervisielegging”, welke beoogt recht te doen aan de bijzondere belangen van de huidige eigenaren en gebruikers van de benodigde gronden, en om bij de voorbereidende werkzaamheden voor de indiening van het wetsontwerp, die de Onteigeningswet voorschrijft, „de hoofdpunten ter bepaling van de algemene richting van het werk”

centraal te stellen. Niettemin was het bij een werk als het onderhavige, waarbij gelijktijdig met de voorbereiding van de nutswet ook de voorbereiding van tal van nieuwe technische voorzieningen voor de vele kruisingen met waterkeringen, wateren en wegen moesten worden gevonden onvermijdelijk — zeker nu het project het eerste van zijn soort was — dat reeds, in het kader van het overleg over de meer algemene aspecten daarvan met de besturen der betrokken provincies, gemeenten en waterschappen en de organisaties van belanghebbenden, voorstellingen werden gevormd omtrent het tracé. Bovendien volgde uit het overleg dat moest worden gevoerd met de beheerders van te kruisen infrastructuurwerken over de door hen te stellen eisen omtrent de plaats en de technische uitvoering der kruisingen, dat de voorbereiding alleen voortgang kon vinden wanneer men op bepaalde punten van concrete hypothesen omtrent het tracé zou uitgaan. Er moet trouwens op worden gewezen dat alleen op deze wijze voldoende nauwkeurige denkbeelden konden worden verkregen omtrent de financieel-economische aspecten van het project die eveneens onmisbaar waren voor de voorbereiding ervan. Onder deze omstandigheden kon het niet uitblijven dat ook reeds particuliere belanghebbenden in vele gevallen hun belangen hebben bepleit. De ambtsvoorgangers van de ondergetekenden hebben zich op het standpunt gesteld dat dit niet mocht worden geweigerd. De ondergetekenden delen dit standpunt; nog steeds is te dier zake overleg gaande. In ditzelfde licht moet worden bezien de omstandigheid dat reeds onderhandelingen ter zake van grondaankopen zijn geopend.

De ondergetekenden hebben een open oog voor de bezwaren die aan deze gang van zaken kleven. Zij vertrouwen echter erop dat er begrip zal bestaan voor de praktische problemen, die ertoe moesten leiden dat in het stadium van voorbereiding een reeks beslissingen omtrent de keuze van het tracé niet kon worden ontgaan. De keuze van het tracé door het Oude Land van Strijen is reeds in een vroegtijdig stadium gemaakt na het overleg in provinciaal verband in 1969. Met name is van de zijde van het agrarisch bedrijfsleven toen op dit tracé (aangegeven als I op de bij deze nota gevoegde kaart) aangedrongen, omdat het Oude Land van Strijen tot de agrarisch minder goede gebieden behoort. Bovendien zou een tracé westelijk van de Oudendijk een fraai en waardevol agrarisch poldergebied doorsnijden.

Daarenboven wordt er op gewezen dat de activiteiten en het verkeer in en rond de leidingenstraat niet of nauwelijks die, welke zijn verbonden aan het agrarisch gebruik, zullen overtreffen. Dit geldt te meer omdat er door de beheerder van de leidingenstraat naar zal worden gestreefd, uit een oogpunt van doelmatigheid, veiligheid en ruimtebesparing, de jaarlijks te leggen leidingen in één operatie op hun plaats te brengen. Uit hoofde van het bovenstaande is het nauwelijks te verwachten, dat de noodzakelijke rust in de broedgebieden van de brandganzen veel meer zal worden verstoord dan tot op heden het geval is.

Het voorgaande overwegende en in aanmerking nemend de uitgesproken voorkeur van het agrarisch bedrijfsleven is gekozen voor het tracé door het Oude Land van Strijen.

Voor de kruising met het Hollandsch Diep diende bij de keuze van het tracé rekening te worden gehouden met rivier-technische en waterstaatkundige belangen. Daarbij bleek het noodzakelijk ter plaatse van die kruising voldoende breedte open te houden voor een eventuele toekomstige vaste oeververbinding. Daarnaast diende rekening te worden gehouden met de eis de rivier haaks te kruisen. Ten slotte zijn de mogelijkheden op de beide oevers eveneens bepalend geweest voor de keuze van de plaats van de kruising. Al deze overwegingen hebben ertoe geleid dat de benodigde breedte voor de zinkerstrook kon worden gevonden in twee parallelle stroken ter weerszijden van een gereserveerde ruimte voor de eventuele oeververbinding. In de plannen voor de leidingenstraat wordt voorzien in een leidingentunnel, tot stand te brengen in de westelijke strook ten behoeve van de kruising van het Hollandsch Diep. Voor die huizen, die qua omvang geen plaats kunnen krijgen in de tunnel, wordt de oostelijke strook gereserveerd voor het afzinken van

huizen. Een scheiding tussen tunnel en zinkers is noodzakelijk om te voorkomen dat bij de constructie van een zinker de leidingentunnel in gevaar wordt gebracht. Inzake de onvermijdelijke doorsnijding van de begroeiing langs de noordoever van het Hollandsch Diep wordt opgemerkt dat aan de landschapsconsulent van het Staatsbosbeheer een advies is gevraagd betreffende een landschapsplan. Dergelijke plannen voor de landschappelijke inpassing zijn trouwens gevraagd voor de gehele leidingenstraat.

Gelet op het voorgaande zijn de ondergetekenden van oordeel dat een weging van de belangen tot de conclusie leidt dat de algemene opzet van het thans voorgestelde tracé door de Hoekse Waard de minste schade veroorzaakt. Met de uitvoering van het op te stellen landschapsplan zal daarnaast een zo goed mogelijke aanpassing van de leidingenstraat aan de omgeving worden bewerkstelligd. Ten slotte zullen maatregelen in overweging worden genomen die de eventuele verstoring van het gebied bij de aanleg en de exploitatie van de leidingenstraat zoveel mogelijk beperken.

De opmerking van een deel van de commissie dat de vermindering van de totale lengte van de leidingenstraat belangrijker is dan een grotere benodigde oppervlakte die daarvan het gevolg kan zijn, wordt onderschreven, onder het voorbehoud evenwel dat de met de vermindering verband houdende tracé's uit planologisch oogpunt aanvaardbaar zijn.

Uit het oogpunt van het agrarisch bedrijfsleven echter zal de toeneming van de oppervlakte een minder aantrekkelijke oplossing betekenen. Ook blijven de ondergetekenden van oordeel dat de in het voorlopig verslag voorgestelde tracéwijzigingen in conflict komen met enerzijds de uitvoering van een aantal bestemmingsplannen en anderzijds de natuur- en recreatiebelangen.

Het ligt in het voornemen op de gronden in de leidingenstraat een normaal landbouwkundig gebruik toe te laten, slechts met het voorbehoud dat geen meerjarige gewassen worden geteeld. Het stichten van bebouwingen en kassen kan niet worden toegestaan evenmin als het opslaan van producten en dergelijke. De Regering is bereid mee te werken aan de totstandkoming van kavelruil. Het is echter noodzakelijk dat de bij deze ruilingen betrokkenen op vrijwillige basis hun medewerking verlenen. Uit een oogpunt van beperking van schaden kan ook voor het rijk het tot stand komen van kavelruil een aantrekkelijke zaak zijn.

De westelijke tak van de leidingenstraat in Noord-Brabant passeert het bosgebied ten oosten van Bergen op Zoom door een bestaande coupure waarin tot voor kort twee hoogspanningslijnen voorkwamen. Inmiddels is één van deze hoogspanningslijnen geamoveerd. De daardoor vrijgekomen ruimte, plus de ruimte van een weg met fietspad, die parallel aan en naast de hoogspanningslijn loopt zullen voor de leidingenstraat worden benut. Voor het verkrijgen van de totale voor de leidingenstraat nodige ruimte behoeft de coupure slechts naar één zijde te worden uitgebreid. In overleg met de landschapsconsulent van het Staatsbosbeheer is besloten na het aanleggen van de leidingenstraat deze met heide in te planten.

Het fietspad zal op de leidingenstraat gehandhaafd blijven.

Het in het voorlopig verslag voorgestelde tracé vanaf de oostelijke tak naar Zeeland doorsnijdt het bos- en natuurgebied ten zuidoosten van Bergen op Zoom door een nieuw te maken coupure. Vanaf de Huijbergse Plantage tot Korteven worden achtereenvolgens een bosgebied met ven, een militair oefenterrein en hosterrein, waarin onder meer het Bloempjesven ligt, doorsneden.

Een vergelijking van beide tracés uit een oogpunt van natuurbehoud geeft de Regering de overtuiging dat het voorgestelde tracé de voorkeur heeft.

Met betrekking tot de verontrusting die is ontstaan bij de Belgische gemeenten, die samen met Nederlandse gemeenten deel uitmaken van het zgn. Benego, over de doorsnijding van natuurgebieden in België, merken de ondergetekenden op dat in het kader van de Bijzondere Commissie voor de ruimtelijke ordening van de Benelux Economische Unie overleg heeft plaatsgevonden en overeenstemming is bereikt over het grens-

overschrijdingspunt. In de memorie van toelichting werd dit reeds vermeld (blz. 6, rechterkolom/blz. 7, linker kolom). De beoordeling van de te volgen procedures en het te kiezen tracé op Belgisch grondgebied vallen buiten de competentie van de ondergetekenden.

In het oostelijk tracé, dat blijkt het voorgaande op het grensoverschrijdingspunt is gefixeerd, zijn tot dusverre drie leidingen gelegd, te weten een leiding van de N.V. Nederlandse Gasunie, de olieleiding van de Rotterdam-Antwerp-Pipeline C.V. en de provinciale afvalwaterleiding. Voor de toekomst is bekend dat nog twee afvalwaterleidingen zijn voorzien (1980/85 en 1985/90), evenals twee industriële leidingen (vóór 1975). Ten slotte is bekend dat nog een aardgasleiding kan worden verwacht afhankelijk van de ontwikkeling van het industriegebied nabij Moerdijk. Er wordt op gewezen dat, zoals ook in de memorie van antwoord is gesteld (blz. 9, rechterkolom), de oostelijke tak met een geringe prioriteit zal worden gerealiseerd en voorshands op de helft van de voorgenomen breedte.

Ten aanzien van de mogelijkheid om een betere aansluiting te krijgen van de westelijke tak in Noord-Brabant bij rijksweg 17 kan in het algemeen worden opgemerkt dat het huidige tracé zodanig is ontworpen dat een minimum aan bestaande bebouwing behoeft te worden geamoveerd. De ondergetekenden zijn bereid bij de verdere uitwerking van het gedetailleerde tracé plaatselijk een betere aansluiting aan rijksweg 17 mogelijk te maken voor zover dit kan geschieden zonder dat daarvoor meer bebouwing moet worden geamoveerd.

Het probleem van de financiële gevolgen van schade bij calamiteiten, waarbij één of meer leidingen zijn betrokken, is bij de voorbereiding van de leidingenstraat onder ogen gezien. De kans op het ontstaan van schade van grote omvang, met name indien de oorzaak daarvan buiten de leidingenstraat is gelegen, is geringer dan bij individueel liggende leidingen als gevolg van de gestelde veiligheidsvoorschriften, de genomen voorzorgsmaatregelen en het uitgeoefende toezicht. Mocht zich evenwel onverhoopt toch een geval van schade voordoen, dan komt de vraag aan de orde naar de civielrechtelijke aansprakelijkheid van de leidinglegger uit hoofde van de gevaarstelling welke uit de leidingaanleg voortvloeit. Deze vraag beperkt zich overigens niet tot de aanleg van buisleidingen, maar doet zich ook op andere gebieden voor waar de aanwezigheid van industrie schaderisico's met zich meebrengt. Met de beantwoording van bovenstaande vraag hangt ook samen in hoeverre een regeling dient te worden getroffen, waarvoor dit soort onverzekerbare risico's voor de betrokkenen, meestal de omwonenden, kunnen worden gedekt. Deze vraag, waarbij ook verschillende andere ambtgenoten van de ondergetekenden zijn betrokken, kan, gezien haar algemene strekking, niet geïsoleerd voor de leidingenstraat worden bezien en leent zich daarom niet voor behandeling in het kader van deze nutswet.

In de besprekingen met de N.V. Watermaatschappij „Zeeland” is door deze maatschappij bereidheid getoond de leidingen vanaf de Brabantse Biesbosch naar Zeeland in de westelijke tak van de leidingenstraat in Noord-Brabant te leggen. Tot nu toe is daarbij harerzijds medegedeeld dat de aanleg in het najaar van 1972 zou beginnen. De mededeling dat de aanleg van de eerste leiding eerst in de tweede helft van 1973 is geprojecteerd is dan ook nieuw. Wel was het de ondergetekenden bekend dat het noodzakelijk is de voorbereiding, zoals bestelling van materialen, ten minste een jaar voor de aanleg aan te vangen, en dat de westelijke tak van de ontworpen leidingenstraat in overleg met het provinciaal bestuur van Noord-Brabant als tracé is aangewezen. Daar de detailtracering voor de materiaalkeuze bepalend is, is het noodzakelijk het definitieve tracé tijdig te kennen. Overigens bestaat hieromtrent met de N.V. Watermaatschappij „Zeeland” overeenstemming. Slechts de afstand ten opzichte van naastliggende leidingen is nog onderwerp van studie.

Ten aanzien van de explosieproeven wordt opgemerkt dat bij de voorbereiding en de begeleiding van deze proeven, evenals bij het uitwerken van de resultaten, het Rijksinstituut

voor de Drinkwatervoorziening is betrokken, zomede vertegenwoordigers van het bedrijfsleven. Laatstgenoemden hebben tevens zitting in een contactgroep van het bedrijfsleven, die bij de leidingenstraten is of zal worden betrokken. Bij deze contactgroep is de N.V. Watermaatschappij „Zeeland” ook betrokken. Het ligt niet in de bedoeling om langs de leidingenstraat vangrails aan te brengen, zoals dat gebeurd is in het Rotterdamse havengebied tussen kabels- en leidingenstrook en de verkeersweg (Vondelingenweg). Voor een zodanige voorziening is bij de buisleidingenstraat geen noodzaak aanwezig, omdat langs de grens binnen de leidingenstraat slechts plaatselijk niet-openbare wegen worden aangelegd ten behoeve van de toegankelijkheid van de leidingenstraat voor inspectie en onderhoud. Deze wegen vervullen tevens een functie als vervangende ontsluiting van afgesneden landbouwpercelen. De sterkte van de te leggen buizen is zodanig dat de schedeldruk, voortvloeiend uit de belasting van gebruikelijk landbouwverkeer boven de leidingen, kan worden opgenomen zonder kans op beschadiging.

Bij de kruising van de leidingenstraat met rijks- en provinciale wegen worden viaducten gebouwd in de vorm van een stuk weg op palen. Ter weerszijden van deze viaducten worden vangrails aangebracht volgens de daarvoor bestaande voorschriften en in overleg met de betrokken beheerders.

De studie door de gemeente Rotterdam van een buizenviaduct boven de bestaande kabels- en leidingenstrook is afgesloten. Van de uitvoering van dit viaduct is om technische en juridische redenen afgezien, met name in verband met de kwestie van de aansprakelijkheid voor schade aan reeds in de grond liggende kabels en leidingen.

Bij het vaststellen van de breedte van de buisleidingenstraat is reeds rekening gehouden met de resultaten van de proeven op de Maasvlakte. De voorgestelde breedte is zodanig dat op langere termijn gezien voldoende capaciteit aanwezig is voor een groot aantal leidingen van uiteenlopende diameters. De gegevens inzake proeven op de Maasvlakte zijn nog niet definitief vastgelegd in een eindrapport. Het is nog niet bekend wanneer dit eindrapport beschikbaar zal zijn. De resultaten van de proeven zijn echter voldoende om voorbereidingen voor de aanleg van de eerste leidingen uit het oogpunt van veiligheid te kunnen beoordelen.

Duarenboven wordt er op gewezen, zoals reeds vermeld is in de memorie van antwoord (blz. 4, rechterkolom boven), dat de onderlinge afstand voornamelijk bepaald wordt door de mogelijkheid om een volgende buis veilig naast een reeds aanwezige buis te leggen, m.a.w. de techniek van het leggen van een buis. Deze afstand die bij de aanleg moet worden aangehouden is groter dan die welke voortvloeit uit de omvang van de zone rond een barstende buis waarin drukverschijnselen optreden die voor buizen destructief kunnen zijn. De aan te houden veilige afstand tot een buis bij het leggen van een volgende buis is afhankelijk van verschillende factoren zoals de diameter van de liggende en de diameter van de te leggen buis, de bodemgesteldheid en de te volgen werkmethode. Deze afstand kan, bij een gegeven gronddekking van een meter, worden bepaald met de formule: $h = (\frac{1}{2}A + a) \operatorname{cosec} \alpha + (B - \frac{1}{2}A) \cotg \alpha + b + \frac{1}{2}B$.

Hierin is:

h = de afstand hart op hart tussen de buizen A en B

A = diameter buis A (aanwezig)

B = diameter buis B (te leggen)

a = gronddekking van de aanwezige buis loodrecht op het talud van de ingraving

b = werkbreedte in de sleuf naast de te leggen buis

α = hoek van het talud van de ingraving (maatgevend voor de bodemgesteldheid en de te volgen werkmethode).

In overleg met de leggers van de leidingen A en B worden de hiervoor genoemde factoren bepaald zodat de aan te houden afstand h kan worden berekend. Deze afstand h wordt vervolgens getoetst aan de omvang van de destructieve drukzones

die behoort bij elk van de twee betrokken leidingen, waarbij h groter dient te zijn dan de grootste van de twee beschouwde drukzones.

Bij leidingen die onder de gedoogplicht door waterwingebieden lopen zijn voorzieningen getroffen die de bescherming van deze gebieden beogen. Het ligt niet in de bedoeling om wanneer die leidingen in de toekomst in de leidingenstraat worden opgenomen verdere voorzieningen te treffen.

De volgorde van de leidingen in de leidingenstraat wordt bepaald door het moment waarop tot aanleg wordt overgegaan. Ten einde een optimale benutting van de ruimte mogelijk te maken wordt niet overwogen om tot een sortering te komen, evenmin om de volgorde te wijzigen bij de waterwingebieden. De consequenties van de wijziging van de volgorde zouden omvangrijk zijn en onvermijdelijk tot plaatselijke verbreding van de leidingenstraat leiden. Het nut van het wijzigen van de volgorde is bovendien betrekkelijk mede gelet op de voorzieningen die in de waterwingebieden zullen worden getroffen.

Met betrekking tot de toepassingsmogelijkheid van artikel 12 van de Waterstaatswet 1900 is in de memorie van antwoord uiteengezet, dat het vergraven van een grondstrook voor een watergang als een minder ernstige belemmering moet worden gezien dan het leggen van een groot aantal buisleidingen in een daarvoor in te richten strook van ca. 100 meter breedte.

De ondergetekenden hebben daarbij niet uit het oog verloren, dat de inbreuk op het eigendoms- en gebruiksrecht van de te vergraven percelen (in de zin van de resterende gebruiksmogelijkheden) veel verder gaat dan die welke plaatsvindt ten aanzien van de percelen welke voor de leidingenstraat nodig zijn, doch van welke een aangepast agrarisch gebruik mogelijk blijft. Dit neemt evenwel niet weg, dat bij het beschouwen van de mogelijkheid welke de Belemmeringenwet Privaatrecht geeft voor het opleggen van een gedoogplicht in vergelijking tot de mogelijkheid welke hantering van het in artikel 12 van de Waterstaatswet 1900 neergelegde criterium biedt, overwegende betekenis moet worden toegekend aan de schaal waarop de leidingenstraat in haar geheel een inbreuk oplevert.

Ten aanzien van de keuze van het tracé hebben brede belangen voor de ruimtelijke ordening in het algemeen een grote rol gespeeld. In dit verband is het noodzakelijk dat het aantal structuurbepalende elementen als obstakels voor toekomstige, thans nog niet te voorzien, ontwikkelingen van ruimtelijke aard tot het uiterste worden beperkt. Met name de provincie Noord-Brabant heeft daarbij het initiatief genomen om een passende oplossing te vinden voor het groeiend aantal individuele buisleidingstracés waaraan behoefte begon te ontstaan. Ook in de provincie Zuid-Holland werd deze noodzaak van een passende oplossing onderkend. Met dezelfde zorgvuldigheid waarmee tracés voor individuele buisleidingen als ruimtedefixerende elementen worden bepaald, zijn de voorbereidingen op gang gebracht voor een tracé voor een buisleidingenstraat. Geleijkertijd bestond echter de concrete behoefte aan tracés voor buisleidingen, die vooruitlopend op de leidingenstraat tot stand moesten worden gebracht. Het paste in dit verband in het kader van de voorbereiding van het tracé voor de buisleidingenstraat, dat bestemd is om te zijner tijd een groot aantal leidingen te bevatten, om dat zelfde tracé te bestemmen als route voor de individuele leidingen, in een poging om reeds tot een bundeling te komen. Evenwel borg deze beslissing het risico in zich dat in een later stadium zou worden besloten het tracé van de leidingenstraat elders te leggen, waardoor de individuele leidingen plaatselijk buiten de straat zouden komen te liggen. Te dien einde zijn deze leidingen dan ook op de gebruikelijke wijze gelegd, dat wil zeggen met inachtneming van de eisen die aan dergelijke individuele leidingen normaal plegen te worden opgelegd.

Tijdens de aanleg van de leiding van de N.V. Shell Nederland Chemie werden voorlichtingsbijeenkomsten gehouden waarbij regelmatig de vraag werd opgeworpen in hoeverre de bedoelde leiding bepalend was voor het tracé van de buisleidingenstraat. Bij die gelegenheid is er met nadruk op gewezen dat formeel geen verband bestaat tussen de leiding en het

tracé van de leidingenstraat, maar dat – gelet op het streven van de Regering naar bundeling van leidingen – gepoogd zou worden de leiding in de toekomstige leidingenstraat op te nemen. Mocht evenwel, op basis van bezwaren in een later stadium, dit ongewenst blijken te zijn, dan zou ont koppeling mogelijk zijn omdat de Shell-leiding op de voor individuele leidingen gebruikelijke wijze is gelegd. Op grond van bezwaren naar aanleiding van de eerste tervisielegging zijn inmiddels enkele tracéwijzigingen voorbereid waarbij de Shell-leiding plaatselijk buiten de grenzen van de leidingenstraat blijft.

Zoals in het voorgaande werd opgemerkt zijn de recentelijk tot stand gekomen individuele leidingen ook in Noord-Brabant zo goed mogelijk aangepast aan het tracé dat voor de buisleidingenstraat is ontworpen. Het georganiseerde bedrijfsleven is reeds in 1969 door de provincie op de hoogte gesteld van het voornemen om tot eigendomsverwerving van de gronden voor de leidingenstraat over te gaan. Niettemin heeft in een later stadium een onderzoek plaatsgevonden naar de mogelijkheden om de grondeigenaar de keuze te laten tusschen vestiging van een zakelijk recht en eigendomsverwerving, zoals vermeld in de memorie van antwoord (blz. 7, rechterkolom).

De in het gebied aanwezige leidingen die in verband staan met de leidingenstraat zijn niet zo groot in aantal als wordt verondersteld in het eindverslag. In de memorie van antwoord (blz. 8, rechterkolom, onder) wordt gewezen op het ontstaan van een wirwar van individuele leidingen, met alle gevolgen van dien, indien niet tot het aanleggen van een leidingenstraat zou worden overgegaan. Op de bij deze nota gevoegde kaart is het ten gevolge van de schaal daarvan niet mogelijk de tracés van de eerder genoemde leidingen in te tekenen. Maar juist gelet op de schaal van de kaart kan worden gesteld dat de in het gebied reeds aanwezige leidingen vallen binnen het getekende tracé van de leidingenstraat. Wel zijn op de bijgevoegde kaart aangegeven de tracé-alternatieven I t/m IV die voor de doorsnijding van de Hoekse Waard werden onderzocht ten tijde van het provinciaal vooroverleg. Daarnaast zijn de alternatieven 1 t/m 3 aangeduid die voor de kruising van de Oude Maas zijn beoordeeld. Van de genoemde alternatieven is door het provinciaal bestuur van Zuid-Holland op basis van een belangenafweging de voorkeur gegeven aan de alternatieven I en 1. Na afweging der verschillende belangen van natuurwetenschappelijke aard, de landbouw, de recreatie, de watervoorziening, de dijkskruisingen en de polder- en wegenaspecten hebben de ondergetekenden zich met die keuze kunnen verenigen.

Het ontwerp-tracé van de buisleidingenstraat doorsnijdt gebieden met agrarische en soortgelijke bestemming. Zowel tijdens het provinciaal vooroverleg als tijdens de eerste televisielegging zijn van de zijde der betrokken provincies en gemeenten geen bedenkingen in dit opzicht naar voren gekomen. Inmiddels zijn door verschillende gemeentebesturen ontwerp-bestemmingsplannen in voorbereiding genomen waarbij met een buisleidingenstraat rekening wordt gehouden.

De als bijlage – aanvankelijk bij de memorie van toelichting en daarna in verbeterde vorm bij de memorie van antwoord – bijgevoegde kaart, waarop het tracé van de leidingenstraat staat aangegeven, beoogt een visuele voorstelling te geven van de grote lijnen van de leidingenstraat, waarop de voorgestelde verklaring van algemeen nut betrekking heeft. De bedoelde kaart maakt geen deel uit van het wetsontwerp zelf. Het op de kaart aangegeven tracé wordt dan ook niet bij de wet vastgesteld. De nutswet dient immers niet ter vaststelling van het tracé, doch tot verklaring van het algemeen nut van de buisleidingenstraat. Dit betekent evenwel geenszins, dat hierdoor de Regering de mogelijkheid zou bezitten om in een later stadium in belangrijke mate van het tracé af te wijken. De veronderstelling, dat de omschrijving in artikel I van het wetsontwerp grote afwijkingen van het tracé mogelijk maakt, achten de ondergetekenden niet juist. In dit verband dient te worden gewezen op de procedure welke overeenkomstig de Onteigeningswet aan de indiening van het onderhavige wetsvoorstel is voorafgegaan. Ingevolge artikel 6 van die wet heeft eerst de tervisielegging plaatsgevonden van het plan van het werk; hierbij waren gevoegd de nodige kaarten (schaal 1 : 25 000)

waarop het tracé was aangegeven. Het doel van deze tervisielegging is in de eerste plaats de bezwaren van meer algemene strekking tegen het plan van het door de Regering in overweging genomen werk als zodanig te vernemen, opdat daarmee bij het in te dienen wetsvoorstel rekening kan worden gehouden en vervolgens de Staten-Generaal bij de behandeling van dat voorstel op deze bezwaren kunnen letten. Met het oog hierop zijn laatstbedoelde kaarten dan ook, met de volledige schriftelijke weergave van de ingediende bezwaren, ter griffie van de Kamer gedeponceerd. Belangrijke afwijkingen van het tracé na deze tervisielegging zouden naar het oordeel van de ondergetekenden geen recht doen aan de gedachte, welke aan de eerste tervisielegging ten grondslag ligt.

Uit dien hoofde moet de Kroon bij de eindaanwijzing van de te onteigenen percelen ingevolge artikel 14 van de onteigeningswet zich richten naar de hoofdlijnen van het plan van het werk zoals dit in eerste aanleg ter visie heeft gelegen. De ondergetekenden zijn dan ook van oordeel dat er geen aanleiding bestaat een kaart zoals hunnerzijds bij de memorie van antwoord is overgelegd, bestanddeel te doen zijn van de nutswet. Zij wijzen er voorts op dat artikel 10 van de Onteigeningswet, dat de vereisten bevat waaraan het voorstel van wet tot verklaring van het algemeen nut moet voldoen, volstaat met een aanwijzing te verlangen van „de aard en de strekking, zoomede (van) de hoofdpunten ter bepaling der algemeene rigting van het werk”.

Anderzijds volgt uit het bovenomschreven doel van de eerste tervisielegging ook, dat het tracé aangegeven op de daarbij overgelegde kaart, ruimte biedt tot wijzigingen, die ertoe strekken tegemoet te komen aan de door de belanghebbenden ingediende bezwaren. Aan dit laatste hebben de ondergetekenden uitvoering gegeven door op basis van de bezwaren, medegegeeld op de door haar gehouden hoorzittingen op verschillende punten wijzigingen voor te bereiden van het tracé; deze wijzigingen zullen worden verwerkt in de detailkaarten ten behoeve van de tweede tervisielegging.

De ondergetekenden stellen zich op het standpunt dat de Regering daarnaast ook nog de mogelijkheid bezit tot het aanbrengen van verdere wijzigingen naar aanleiding van tijdens de parlementaire behandeling opgekomen nieuwe bezwaren. De omvang van deze wijzigingen is evenwel onderworpen aan de algemene beperking dat zij er niet toe mogen leiden, dat het uiteindelijk vastgestelde tracé zodanig zou afwijken van het tervisiegelegde tracé, dat een gedeelte van het tracé redelijkerwijs niet anders dan als nieuw zou moeten worden aangemerkt. In dat geval immers zou de tracévaststelling op gespannen voet komen te staan met de voorschriften van artikel 6 e.v. der Onteigeningswet en de daarin neergelegde waarborgen.

Wat betreft de vraag of, waar artikel 1 van de Waterstaatswet 1900 voor de overdracht door het Rijk van beheer en onderhoud van een waterstaatswerk een wet vereist, het ter voorkoming van later tijdverlies niet gewenst is de overdracht van de leidingenstraat aan het beheerslichaam in deze wet te regelen, moge het volgende worden opgemerkt.

De directe bemoeienis van het Rijk beperkt zich tot de verwerving en de inrichting van een grondstrook tot een leidingen-

straat, welke bij haar gereedkomen – of op een eerder tijdstip – aan het beheerslichaam zal worden overgedragen. In deze opzet kan niet worden gesproken van overdracht van beheer en onderhoud in de publiekrechtelijke betekenis van een openbaar werk, laat staan van een waterstaatswerk, waarop artikel 1 van de Waterstaatswet 1900 het oog heeft. De overdracht welke aan het beheerslichaam plaats zal vinden dient te worden gezien als de oplevering van het uitgevoerde werk, hetgeen ook eigendomsoverdracht van het onroerend goed inhoudt.

De kruising van de leidingenstraat met een waterstaatswerk zal geschieden op basis van een vergunning van het Rijk of het lagere bestuur, waarbij het werk in beheer en onderhoud is; er zal daarbij geen overdracht van beheer en onderhoud plaatsvinden door het Rijk van delen van waterstaatswerken, die in het tracé van de leidingenstraat liggen. Aan een wettelijke voorziening in de bovenbedoelde zin, welke, indien een dergelijke overdracht wel zou moeten plaatsvinden, zeker ernstige overweging zou hebben verdiend, mede ook ter voorkoming van tijdverlies, bestaat dan ook geen behoefte.

Met de Onteigeningswet, waarop artikel 2 van het wetsontwerp doelt, hebben de ondergetekenden het oog op de tekst van de wet, zoals deze thans luidt en niet op die van het nog aanhangige wetsontwerp **10 590**, strekkende tot wijziging van de Onteigeningswet.

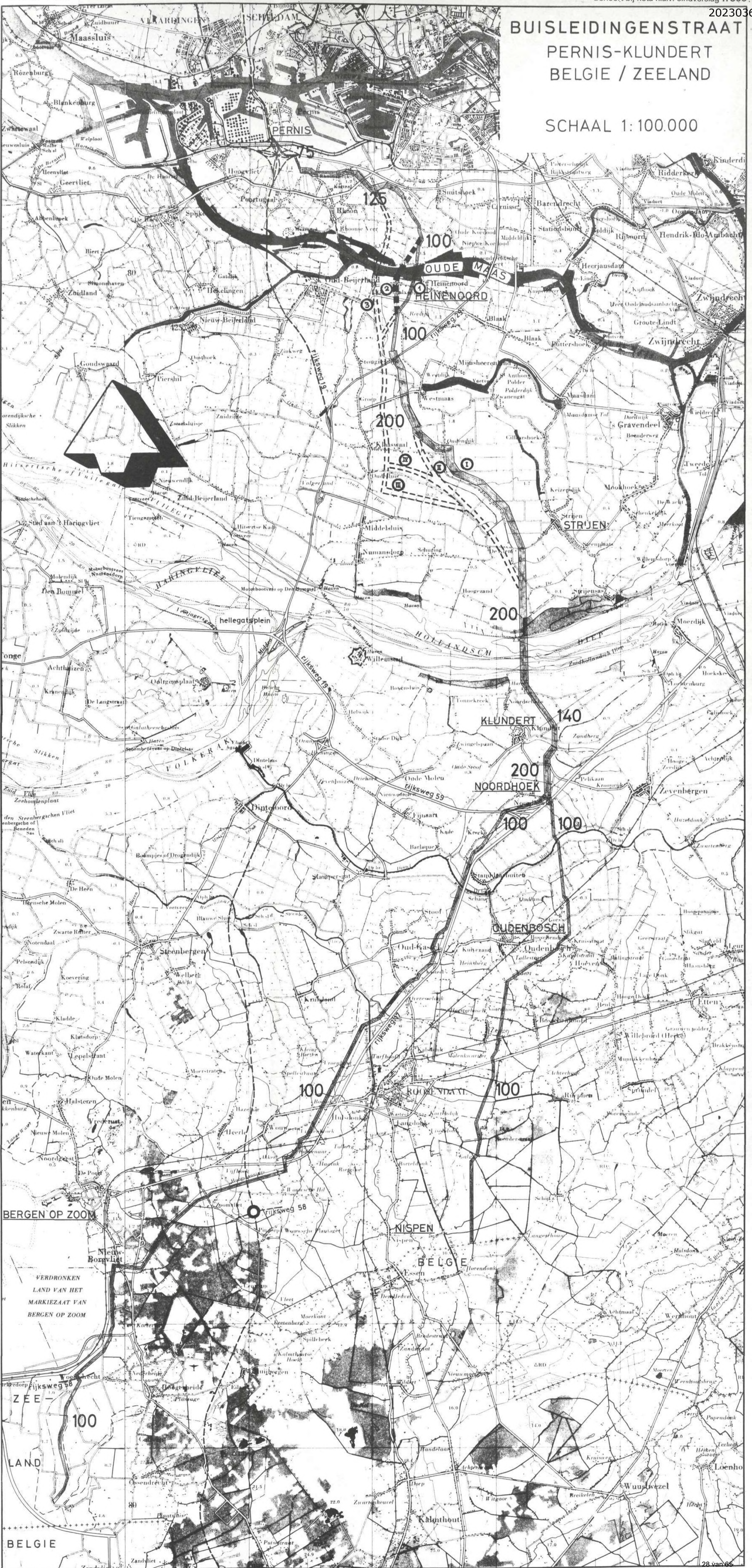
De vaststelling van de in artikel 2 van het wetsontwerp gestelde termijn van 5 jaar staat niet in tegenspraak met de urgentie van de leidingenstraat, aangezien daarbij niet wordt gedacht aan het tijdstip waarop het project als zodanig in uitvoering moet worden genomen, maar rekening wordt gehouden met een gefaseerde uitvoering van bepaalde tracégedeeltes; de bedoelde termijn biedt dan de mogelijkheid om binnen de tijdslimiet van artikel 2 voor een gedeelte van de ter onteigening aangewezen percelen op een later tijdstip tot onteigening over te gaan. Alhoewel het aanspannen van een onteigeningsprocedure in het belang van de justitiabelen aan een bepaalde termijn dient te zijn gebonden is het anderzijds noodzakelijk dat deze termijn is aangepast aan de aard en omvang van het voorgenomen werk. Op dit punt is de onteigening ten behoeve van de inrichting van de leidingenstraat dan ook niet vergelijkbaar met de onteigening krachtens Titel IV van de Onteigeningswet ten behoeve van de ruimtelijke ontwikkeling en de volkshuisvesting, waarbij ingevolge artikel 80 van die wet uiterlijk één jaar na het betreffende Koninklijk besluit moet worden gedagvaard.

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
W. DREES.

*De Minister van Volkshuisvesting
en Ruimtelijke Ordening,*
UDINK.

BUISLEIDINGEN STRAAT PERNIS-KLUNDERT BELGIE / ZEELAND

SCHAAL 1:100.000

BERGEN OP ZOOM

VERDRONKEN
LAND VAN HET
MARKIEZAAT VAN
BERGEN OP ZOOM

ZEE

LAND

BELGIE

Verzonden: 12/6/2023 5:06:07 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Waterstoftransportnetwerk Zuidwest Nederland c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

De onderbouwing voor dit project ontbreekt. Zo lang onduidelijk is hoe duur het toekomstig waterstof zal zijn, kan de industrie vrijblijvend belangstelling tonen, terwijl zij zich niet verbindt aan het daadwerkelijk inzetten van waterstof.

97770781_9584983_waterstofLeidingWoensdrechtVlissingen.pdf

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

De grootafnemers van aardgas in de kanaalzone zijn Dow en Yara. Voor beiden geldt dat zij verantwoordelijk zijn voor een onevenredig groot deel van de Nederlandse CO2 uitstoot. Sluiting zou Nederland een stuk dichterbij zijn CO2 emissie doelstelling brengen. Kunststof van de Dow en kunstmest van Yara zijn geen onderdeel van de circulaire duurzame toekomst. Het heeft geen zin deze bedrijven veel langer overeind te houden met allerlei subsidies.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Ammoniak en natriumboorhydride zijn kansrijke alternatieve manieren waarop groene waterstof van A naar B over grote afstanden getransporteerd kan worden. Zetten we met een waterstof pijpleiding niet in op de verkeerde technologie.?

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

De financiële onderbouwing ontbreekt volledig.

Alternatieve vormen van waterstof transport zoals ammoniak zijn niet meegenomen.

Het alternatief om niet waterstof maar elektriciteit als transport medium te gebruiken en elektrolyser en waterstof opslag te realiseren daar waar de vraag naar waterstof is, is niet meegenomen.

Nut en noodzaak van een nieuwe waterstofleiding Woensdrecht-Vlissingen

De noodzaak van deze nieuwe waterstofleiding is op basis van de beschikbaar gestelde informatie niet aangetoond. De gehanteerde argumenten voor de leiding zijn van algemene aard en gebaseerd op een eventueel mogelijk toekomstig gebruik. Het project vertoont daarbij grote gelijkenis met eerdere grootschalige infrastructuurprojecten als de Betuweroute en de HSL-spoorlijn. Ook daarbij zijn door de overheid kostbare en grootschalige projecten bekostigd waarvan achteraf het uiteindelijke gebruik ver achter bleef tov het vooraf veronderstelde gebruik. In beide gevallen was er onvoldoende commitment van de beoogde toekomstige gebruikers om daadwerkelijk gebruik te maken van deze infrastructuur. Bij de HSL was de NS niet bereid om tijdig fatsoenlijke treinstellen aan te schaffen. Bovendien blijken internationale treinreizen een bijzonder lage prioriteit te hebben waardoor er binnenkort maandenlang geen treinen zullen rijden tussen Amsterdam en Londen. Bij de Betuweroute bleek men ingezet te hebben op een in Duitsland doodlopend spoor waardoor er nu nog minimaal gereden wordt op dit kostbare trace.

Ook bij dit project zijn er voldoende twijfels tav het toekomstig gebruik. De meest voor de hand liggende zijn:

- De potentiële grootafnemers van H₂ als Yara en Dow, die nu nog veel aardgas consumeren, zijn ooit in Nederland gevestigd vanwege de (voor groot afnemers) zeer lage prijs van aardgas. De kostprijs van H₂ uit Nederlandse hydrolyzers zal niet kunnen concurreren met die uit zonniger oorden. Het is dan ook veel waarschijnlijker dat goedkope H₂ in zonniger oorden voldoende reden is voor deze buitenlandse multinationals om hun investering in waterstof gebaseerde fabrieken ook elders te vestigen.
- De afname van door Yara geproduceerde kunstmest zal sterk afnemen vanwege de verduurzaming en vergroening van de landbouw.
- De Dow is een typische exponent van de fossiele industrie waarvan we binnenkort ook afscheid moeten nemen.
- Het is zeer onzeker of H₂ gas wel de manier zal zijn waarop zonniger oorden hun overschot aan goedkope elektrische stroom zullen aanleveren. Het gebruik van pijpleidingen is na het Nord Stream debacle zeker uitgesloten omdat niemand zich op een dergelijke manier zal willen binden aan een toekomstige leverancier. Ammoniak of

natriumboorhydride lijken aantrekkelijke alternatieven omdat het het transport enorm versimpeld en veel efficiënter maakt. De ammoniak transportleiding genoemd in de meekoppelkansen is hier een voorbeeld van.

- Als Yara of Dow zich wel langjarig zou willen committeren dan is de meest logische locatie voor aanlanding dan wel creatie van waterstof natuurlijk Terneuzen en niet Vlissingen. Door de zeekabel van stroom van zee door te trekken van Borssele naar Terneuzen zou daarop een electrolyser kunnen draaien in Terneuzen.
- De inzet van slecht onderbouwde en kostbare infrastructuur in deze fase, kan ertoe leiden dat de kosten van waterstof in Nederland onnodig hoog worden en zal de toekomstige afnemers afschrikken in hun plan om waterstof in te zetten.

Het is tot slot verbazingwekkend hoe ver deze aanpak van ver vooruitlopen op de vraag, verschilt met de manier waarop wordt omgegaan met het elektriciteitsnet, waarbij men jaren naliet om de vraag ook maar bij te benen.

Verzonden: 12/7/2023 3:54:34 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Waterstoftransportnetwerk Zuidwest Nederland c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Postbus

Huisnummer: 6001

Postcode: 4330 LA

Woonplaats: Middelburg

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres:

Als: Overheid

(Mede) namens:

Organisatie: Provincie Zeeland

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Gedeputeerde Staten

Abdij 6 4331BK Middelburg
Postbus 6001 4330 LA Middelburg
+31 118631011
IBAN NL08 BNGH 0285010557

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland - concept-NRD
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Onderwerp
Zienswijze concept Notitie Reikwijdte en
Detailniveau Waterstofnetwerk Zuidwest-
Nederland

Zaaknummer
382737

Behandeld door

Verzonden

- 6 DEC 2023

Middelburg, 5 december 2023

Geachte heer/mevrouw,

Op 3 november 2023 heeft u de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland gepubliceerd. In het voortraject hebben wij van de mogelijkheid gebruik gemaakt om een ambtelijke reactie te geven. Wij zien in het concept NRD dat daar in voldoende mate aandacht aan is besteed. Middels deze brief willen wij nog wel een zienswijze aan u kenbaar maken.

In paragraaf 4.4. van de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau van het Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland staat het volgende vermeld:

“Een meekoppelkans is een mogelijkheid om, als dat efficiënter is, een initiatief tegelijkertijd met de waterstofleiding aan te leggen. Het project Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland onderzoekt samen met de initiatief nemende partij of het inderdaad haalbaar is om het initiatief tegelijk te realiseren.”

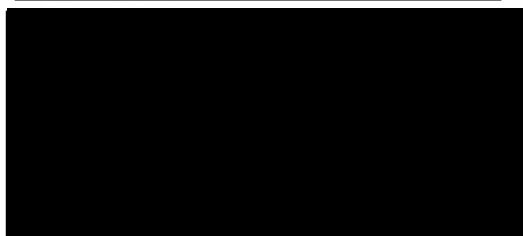
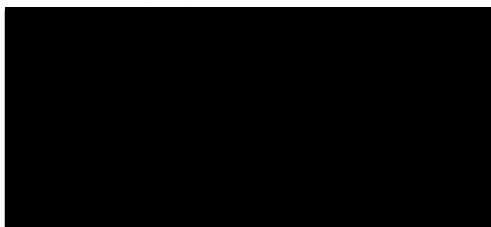
De aanleg van leidingen voor transport van industrie- en drinkwater van Evides is genoemd als raakvlakproject en een mogelijke meekoppelkans. Wij zijn positief over het feit dat u deze koppeling herkent en dat er inmiddels sprake is van onderlinge afstemming over de voorbereiding van beide projecten.

Het Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland is van groot belang voor de (Zeeuwse) energietransitie. In het bijzonder heeft de Zeeuwse industriesector een grote vraag naar groene waterstof, waarvoor een goed functionerend waterstofnetwerk essentieel is. Het tijdig en volgens planning uiterlijk in Q4-2027 in gebruik kunnen nemen van het netwerk is daarbij cruciaal.

Ook de aanleg van de waterleiding van Evides levert een bijdrage aan het realiseren van de verschillende maatschappelijke opgaven. Vanuit dat oogpunt, maar ook omdat er al sprake is van samenwerking ten aanzien van de genoemde projecten, én vanwege het streven om projecten met een grote impact op omgeving zoveel mogelijk integraal te realiseren, vragen wij u hierbij om in de verdere voorbereiding als uitgangspunt te nemen dat genoemde projecten gelijktijdig uitgevoerd kunnen worden. Uiteraard wel met inachtneming van de hiervoor genoemde deadline van eind 2027.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.

Verzonden: 12/10/2023 4:05:52 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Waterstoftransportnetwerk Zuidwest Nederland c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: [REDACTED]
Huisnummer: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Woonplaats: [REDACTED]
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Bedrijf
(Mede) namens: 123ATEX.eu B.V.
Organisatie: 123ATEX.eu B.V.

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Mijn mening is vol gas inzetten op Waterstof, maar daarnaast ook te kijken naar kernenergie

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Voor Waterstof dient nagegaan te worden in hoeverre er sprake is van zuivere Waterstof en wat de kwaliteit na verbranding is.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Veiligheid! voor veel mensen is Waterstof iets engs, daar zal duidelijk over gecommuniceerd moeten worden.

Uit eerdere bijeenkomsten bekruipt mij het enge gevoel dat men vanuit de Overheid erg luchtig over Waterstof praat.

Wij willen graag met onze expe

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Als er onvoldoende nagedacht wordt over veiligheid, dan kan er vanuit de maatschappij veel weerstand tegen Waterstof komen.

Ook de manier waarop Waterstof gemaakt wordt moet goed aangepakt worden. Er is al veel bezwaar tegen grijze Waterstof, maar ook het omzetten van elektriciteit in Waterstof en weer terug. Transport is risicovol.

Verzonden: 12/11/2023 9:12:58 AM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Waterstoftransportnetwerk Zuidwest Nederland c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: Woodrow Wilsonplein
Huisnummer: 1
Postcode: 9000
Woonplaats: Gent
Land: België
Telefoonnummer:
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Overheid
(Mede) namens: Stadsbestuur Gent
Organisatie: Stad Gent (BE)

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

nee

97815640_9593929_20231207_BS_Advies_NRD_MER_Waterstofnetwerk_ZWNederland_cbs.pdf

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

nee

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

nee

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

nee

Besluit

2023_CBS_11587 MER Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland: Gecoördineerd advies over de Notitie Reikwijdte en Detailniveau - Goedkeuring**Beslissing:** Goedgekeurd in besloten vergadering van 7 december 2023**Zijn aanwezig bij de beslissing van dit punt:****Bevoegd:** **Betrokken:** **Juridisch kader****De volgende bepalingen zijn van toepassing inzake de bevoegdheid:**

- Decreet over het lokaal bestuur van 22 december 2017, artikel 56, § 2.

De beslissing wordt genomen op grond van:

- Verdrag van Espoo van 25 februari 1991 houdende milieueffectrapportage in grensoverschrijdend verband.

Motivering**Waarover gaat dit MER?**

In 2015 hebben 195 landen het Akkoord van Parijs getekend, waaronder Nederland. Het Akkoord van Parijs is een internationale afspraak om de opwarming van de aarde te beperken. Elk land heeft een eigen klimaatplan opgesteld om aan te tonen hoe het bijdraagt aan dit doel, zo ook Nederland.

De opwarming van de aarde wordt voornamelijk beperkt door het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen, zoals CO₂. Hiertoe moeten minder fossiele brandstoffen worden gebruikt. Het gaat dan om steenkool, aardolie en aardgas. De overstap naar schonere brandstoffen voor bijvoorbeeld industrie en vervoer draagt bij aan een duurzaam energiesysteem.

In het duurzame energiesysteem van de toekomst speelt waterstof een onmisbare rol. Waterstof kan in de industrie onder andere worden ingezet als vervanger voor aardgas om de CO₂-uitstoot te verminderen. Om dit mogelijk te maken wordt een landelijk ondergronds netwerk aangelegd om waterstof te transporteren. Het verbindt vijf grote industrieclusters in

Nederland met elkaar, met locaties voor waterstofopslag en met het buitenland. Het waterstofnetwerk in Zuidwest-Nederland maakt onderdeel uit van het landelijke waterstofnetwerk dat gerealiseerd wordt door Hynetwork Services (100% dochteronderneming van Gasunie, in dit rapport verder afgekort tot HNS). Het verbindt industrieclusters Zeeland en West-Brabant, met grensovergangen naar België. Het netwerk zal deels bestaan uit bestaande aardgasleidingen, die hergebruikt worden voor waterstof en deels uit nieuw aan te leggen buisleidingen (zie figuur 1-1 voor een schematisch overzicht). Een klein deel van de bestaande leiding loopt door België (nabij het Vlaamse Zandvliet en het Nederlandse Ossendrecht).

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Het doel van het project is het realiseren van het Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland, als onderdeel van het landelijke Waterstofnetwerk. Om dit project ruimtelijk mogelijk te maken zijn de ministers voor Klimaat en Energie (K&E) en voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) voornemens een projectprocedure te doorlopen onder de nieuwe Omgevingswet en een projectbesluit vast te stellen. Als afsluiting van de verkenningsfase en voorafgaand aan de planuitwerking wordt het voorkeursalternatief gekozen. De projectprocedure bestaat voor dit project uit de volgende vijf hoofdstappen:

1. Kennisgeving voornemen en voorstel voor participatie (reeds afgerond);
2. Verkenning van het mogelijke tracé (verkenningsfase);
3. Keuze van het voorkeursalternatief;
4. Planuitwerking van het voorkeursalternatief (planuitwerkingsfase);
5. Projectbesluit.

In de nu lopende verkenningsfase wordt, met inbreng van burgers, bedrijven, belangengroepen, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen uit de omgeving, het tracé voor het Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland in beeld gebracht, nader uitgewerkt en op haalbaarheid, technische maakbaarheid en effecten onderzocht. Gekoppeld aan deze verkenningsfase wordt de reikwijdte en het detailniveau van het MER vastgesteld. Deze eerste hoofdstap van de m.e.r.-procedure staat in het teken van het opstellen en vaststellen van de beoogde aanpak van het milieueffectonderzoek en de communicatie hierover met de betrokken bestuursorganen, burgers, bedrijven, belangengroepen en maatschappelijke organisaties. In deze fase kan eenieder zienswijzen indienen van 03-11-2023 tot 14-12-2023 waarin bijvoorbeeld alternatieven voor het voornemen kunnen worden aangedragen, zo ook dit gecoördineerd advies van de Stad Gent. Alle zienswijzen en reacties worden in een Nota van Antwoord verwerkt om zo tot een vastgestelde Notitie Reikwijdte en Detailniveau te komen. Daarna wordt een zogenoemde eerste fase MER opgesteld, nog steeds onderdeel van de verkenningsfase. Dit ter onderbouwing van de keuze van het voorkeursalternatief. Gekoppeld aan de planuitwerkingsfase wordt een tweede fase MER opgesteld. Dit ter onderbouwing van het projectbesluit en eventueel mee gecoördineerde vergunningen.

Advies

Dit gecoördineerd advies van de Stad Gent is opgemaakt door de Dienst Milieu en Klimaat in samenwerking met Dienst Economie. De Dienst Stedenbouw en Ruimtelijke Planning gaf geen advies.

De Stad Gent heeft geen opmerkingen op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau bij het waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland, maar vraagt, gezien het belang van het dossier, op de hoogte te blijven en stuurt aan op overleg met instanties als North Sea Port en Fluxys.

Bijgevoegde bijlage(n):

- Gecoördineerd advies (deel van de beslissing)
- Concept-NRD-Waterstofnetwerk-Zuidwest-Nederland
- Samenvatting-concept-NRD-Zuidwest-Nederland

Beslissing

Beslist het volgende:

Artikel 1:

Keurt goed het gecoördineerde advies van de Stad Gent aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (Nederland) over de Notitie Reikwijdte en Detailniveau van het MER bij het Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland zoals geformuleerd in de bij dit besluit gevoegde advies.

2023_CBS_11587 - MER Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland: Gecoördineerd advies over de Notitie Reikwijdte en Detailniveau

7 december 2023

Onderwerp: Waterstofnetwerk Zuidwest-NederlandSubtitel: Gecoördineerd advies Stad Gent Notitie Reikwijdte en
Detailniveau

Geachte

De Stad Gent beschouwt het dossier van het waterstofnetwerk als zeer belangrijk, in het bijzonder de voorziene verbinding richting de haveninfrastructuur van Gent (North Sea Port). De Stad Gent heeft geen opmerkingen op deze notitie reikwijdte en detailniveau bij het Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland, maar wenst wel graag op de hoogte te blijven van dit belangrijk dossier. Voor de uitbouw van het netwerk is het aangewezen om in nauw overleg te gaan met instanties als North Sea Port en Fluxys.

Hoogachtend

Voor de burgemeester
bij delegatie (zie ook
www.stad.gent/handtekendelegatie)

Postadres Stad Gent– Dienst Milieu en Klimaat | Stadhuis | Botermarkt 1 | 9000 Gent
Bezoekadres Woodrow Wilsonplein 1 | 9000 Gent | Tel. 09 268 23 00 | milieuenklimaat@stad.gent | <https://stad.gent>
Openingsuren Maandag, dinsdag, woensdag en vrijdag van 9 uur tot 12.30 uur, woensdag ook van 14 uur tot 16 uur, dinsdag ook op afspraak 16.30 uur en 19.00 uur. Gesloten: donderdag en zaterdag.

Verzonden: 12/11/2023 10:47:43 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Waterstoftransportnetwerk Zuidwest Nederland c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: Koning Albert II-laan
Huisnummer: 20 bus 8
Postcode: 1000
Woonplaats: Brussel
Land: België
Telefoonnummer:
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Overheid
(Mede) namens:
Organisatie: Departement Omgeving, Vlaams Gewest

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

nee, tenzij grensoverschrijdende impact verwacht wordt op Vlaams grondgebied.

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

We willen vragen om de impact op Vlaams grondgebied te onderzoeken.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

/

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Gelieve het departement Omgeving tijdens de verdere procedure te betrekken. We willen vragen om ook tijdens de volgende terinzageleggingen om advies gevraagd te worden.

Kan u hierbij uw mail richten naar bjo.omgeving@vlaanderen.be?

Verzonden: 12/12/2023 6:18:25 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Waterstoftransportnetwerk Zuidwest Nederland c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: Pastoor van Kessellaan
Huisnummer: 15
Postcode: 4761 BJ
Woonplaats: Zevenbergen
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Overheid
(Mede) namens: College van B&W
Organisatie: gemeente Moerdijk

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

In onze bijgevoegde zienswijze gaan wij in op deze en onderstaande vragen. De bijlage bij deze zienswijze is bijgevoegd onder de volgende vraag in dit formulier.

97851701_9599341_Zienswijze_Moerdijk_c-NRD_Waterstofnetwerk_Zuidwest-Nederland.pdf

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Zie beantwoording vraag 1

97851701_9599342_Bijlage_-_positiebepaling_college_gemeente_Moerdijk.pdf

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Zie beantwoording vraag 1

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Zie beantwoording vraag 1

Retouradres: Postbus 4, 4760 AA Zevenbergen

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland - concept-NRD
Postbus 111
9200 AC Drachten

Verzenddatum	Ons kenmerk	Uw kenmerk	Behandeld door
13 december 2023	1028269	Uw kenmerk	

Onderwerp Zienswijze concept-NRD Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland

Geachte lezer,

Voor het project Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland ligt tot en met 14 december 2023 de concept-NRD ter visie. Een deel van dit beoogde netwerk ligt binnen onze gemeentegrenzen. Met deze brief brengen wij onze zienswijze op de concept-NRD uit.

Positiebepaling

Wij erkennen het belang van een robuuste energie-infrastructuur in Nederland dat ons in staat stelt de energietransitie mogelijk te maken. Gemeente Moerdijk ligt op een belangrijke plek in het nationale energiesysteem van nu en in dat van de toekomst. We hebben bovendien ook een groot industrieel cluster in onze gemeente dat sterk van dat energiesysteem afhankelijk is. Dat heeft tot gevolg dat er de komende decennia een breed scala aan energie-infrastructuurontwikkelingen van nationaal belang in onze gemeente zal worden geïnitieerd.

Als college van Moerdijk erkennen wij de urgentie van de energietransitie en zijn we binnen onze mogelijkheden en voorwaarden bereid onze verantwoordelijkheid te nemen. We maken ons gezien de grote hoeveelheid en schaal van de projecten die geprojecteerd worden op onze gemeente wel zorgen over de leefbaarheid en de ruimtelijke kwaliteit. Wij hebben daarom onze bijgevoegde positiebepaling vastgesteld, die onze leidraad vormt in alle individuele energie-infrastructuurprojecten. Naar verwachting wordt deze positiebepaling ongewijzigd verankerd in onze gemeentelijke Omgevingsvisie (vaststelling gepland op 14 december 2023). Wij verzoeken u in de verdere planvorming rekening te houden met onze positiebepaling.

Ruimtelijke druk

Zoals hierboven al beschreven is de ruimte- en milieudruk op onze gemeente groot. Vanuit diverse rijks-, provinciale en gemeentelijke opgaven wordt gelijktijdig naar grote hoeveelheden ruimte gezocht. Ook de omgeving waarin dit project is geprojecteerd, is daarbij veel in beeld. Deze omgeving is nu reeds zwaar belast met een haven- en industrieterrein, snelwegen, windparken en de nieuwe hoogspanningsverbinding 380 kV Zuid-West-Oost. Daarnaast wordt gezocht naar locaties voor een 380/150kV-station en naar tracés en converterlocaties ten behoeve van de aanlanding van Wind op Zee (Nederwiek 3 en VAWOZ 2031-2040).

Er is nog slechts beperkt ruimte beschikbaar waar bovengenoemde ontwikkelingen plaats zouden kunnen vinden, op een manier dat het gebied ook op de lange termijn leefbaar blijft. Daarom is een zorgvuldige afweging over de inzet van de beschikbare ruimte noodzakelijk.

Wij zijn dan ook blij te vernemen dat voor dit project wordt uitgegaan van het ombouwen van een bestaande aardgastransportleiding naar een waterstoftransportleiding, zonder dat dit een nieuwe ruimteclaim legt op het gebied. Wel maken we ons zorgen over het feit dat gesteld wordt dat er nieuwe afsluiters nodig zijn, die bovengronds enkele tientallen vierkante meters beslaan. Aangezien de leiding is gelegen in de bestaande buisleidingstraat die wordt beheerd door LSNED, pleiten wij er voor om er binnen het project voor te zorgen

[redacted] ruimteclaims [redacted] op het in de toekomst
[redacted] nieuwe kabels [redacted] straat. Zo houden we
[redacted] oververreerde ruim [redacted] toekomstige additionele

[redacted] leidingen naar toeleveranciers en afnemers van waterstof geen
[redacted] het project, baart ons zorgen. We begrijpen dat nu nog niet bekend
[redacted] leveranciers zich in de toekomst zullen aandienen. Echter vanwege
de aard en omvang van het industriële, circulaire, logistieke én energie-cluster op het Haven- en industrieterrein Moerdijk en de waterstofplannen uit het PEH kan toch met enige zekerheid gesteld worden dat daar in de toekomst meerdere afnemers en toeleveranciers zullen zijn. Gezien de hoge druk op de ondergrond in dit gebied, pleiten wij er voor om een robuuste aansluitleiding hier al wél binnen de scope van het project te betrekken. Dit om toekomstige aansluitingen zeker te stellen.

Ontwerptafel Powerport Moerdijk

In het BO Leefomgeving van juni 2023 zijn concrete afspraken gemaakt tussen Rijk en regio over het inrichten van een ontwerptafel, waarin alle ruimtevragende opgaven van lokaal, regionaal en nationaal belang in het gebied integraal worden afgewogen, met daarbij nadrukkelijk aandacht voor de structurele verbetering van de leefbaarheid en toekomstbestendig perspectief voor de inwoners en ondernemers in het gebied. In dit kader werken wij inmiddels, samen met vertegenwoordigers van de Ministeries van EZK en BZK en de provincie Noord-Brabant, aan de Ontwerptafel Powerport Moerdijk. We verzoeken u in het vervolg van dit project afstemming te zoeken met deze ontwerptafel en de resultaten van die ontwerptafel te respecteren door ze mee te nemen in de definitieve NRD, milieueffectrapportage, integrale effectanalyse en het verdere proces.

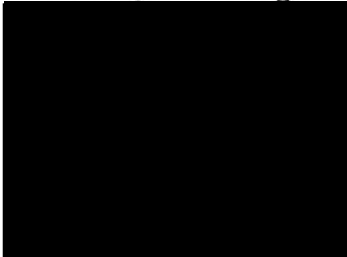
Raakvlakprojecten

Het verbaast ons dat de lopende RCR-projecten 380kv-tracé Zuid-West Oost, Delta Rhine Corridor, 380/150kV-station Moerdijk en Aanlanding wind op Zee – Nederwiek 3 niet zijn benoemd als raakvlakprojecten. Deze projecten hebben immers zoekgebieden die raken aan, overlappen en/of kruisen met het beoogde tracé van het waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland. Wij constateren dat de onderlinge afstemming tussen deze projecten niet vanzelfsprekend is. In het licht van de MER-procedure(s) zou hier een meer integrale aanpak verwacht mogen worden van het Rijk. Er ontbreekt immers een bovenliggende plan-mer, waarin alle individuele projecten in samenhang zijn onderzocht. Er is meer aandacht nodig voor de cumulatieve effecten van de individuele projecten. In eerdere zienswijzen op concept-NRD's van de andere RCR-projecten hebben wij ook al dringend verzocht om één integrale milieubeoordeling te maken over alle RCR-projecten in het gebied. Wij zijn er van op de hoogte dat EZK intern onderzoekt wat de mogelijkheden hiervoor zijn. We verzoeken u daar in de definitieve NRD meer aandacht aan te besteden.

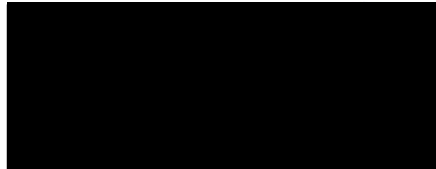
Ten slotte

Wij vertrouwen er op dat onze samenwerking aan de Ontwerptafel Powerport Moerdijk ook waardevolle input gaat geven voor dit project. We blijven graag constructief met elkaar in gesprek over de realisatie van dit project, in samenhang met alle andere energie-infrastructuurprojecten in het gebied.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Moerdijk,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

A.J. Moerkerke

Bijlage: Positiebepaling energie-infrastructuurontwikkelingen Moerdijk

2023 09 13 Aangescherpte positiebepaling college Gemeente Moerdijk

1. *Wij signaleren dat het rijk en de provincie Noord-Brabant Moerdijk benoemen als een energieknooppunt van nationaal en regionaal belang waarbij een grote ruimtevraag wordt voorzien voor energie-infrastructuur. Wij onderkennen het belang van de verduurzaming en de nationale en regionale opgaven rond netcapaciteit, maar maken ons zorgen over de impact op de leefbaarheid voor onze inwoners en ruimtelijke kwaliteit van onze gemeente.*
2. *In 2013 vond een intensieve en impactvolle discussie plaats over de leefbaarheid van het dorp Moerdijk. Hierbij pleitte de commissie Nijpels voor een principiële en fundamentele discussie over de toekomst van het dorp. Deze discussie is gevoerd en heeft geleid tot de bestuurlijke afspraak tussen gemeente, Havenbedrijf en provincie Noord-Brabant over een leefbaar en toekomstbestendig perspectief voor onze inwoners. Afsproken is dat de ontwikkeling van het Haven- en Industriegebied zal plaatsvinden in balans met de omgeving.*

Ten aanzien van de ontwikkeling van Moerdijk tot energieknooppunt van nationaal en regionaal belang houden wij vast aan deze afspraak en sluiten wij aan bij dezelfde randvoorwaarden:

- a. *Waarborging van een leefbaar en toekomstbestendig perspectief voor de inwoners in onze steden en dorpen.*
- b. *Ontwikkeling moet plaatsvinden in balans met de omgeving.*
3. *Gezien de druk op de leefbaarheid in dit gebied pleiten wij ervoor om in gemeente Moerdijk alleen energie-infrastructuur projecten te laten landen die gekoppeld zijn aan de industrie in Moerdijk of de aanwezige infrastructuur (bijvoorbeeld de buisleidingenstraat). Projecten zonder deze lokale koppeling moeten buiten onze gemeente worden ingepast.*
4. *Nationale en regionale energie-infrastructuur met een lokale koppeling wordt ingepast op het (boven)regionale Haven- en Industrierrein. Waar dit niet mogelijk is (zoals bijvoorbeeld bij tracés) vindt inpassing plaats met respect voor de leefbaarheid en de omgeving, ook als dat meer geld kost. Alleen op deze manier kan het gebied zich in balans en met behoud van maatschappelijk draagvlak ontwikkelen.*
5. *Nationale, regionale en lokale ontwikkelingen gaan hand in hand. Naast zorgvuldige inpassing moet ook sprake zijn van structurele meerwaarde voor onze inwoners. Realisatie van structurele meerwaarde vraagt om significante investeringen door betrokken partijen in:*
 - a. *lokale verduurzamingsopgaven;*
 - b. *lokale leefbaarheidsopgaven;*
 - c. *de Moerdijkse opgaven op het gebied van verstedelijking (bereikbaarheid, wonen, werken, landschap) zoals geformuleerd in de regionale verstedelijkingsstrategie en onze omgevingsvisie.*
6. *Omdat de realisatie van de energie-infrastructuurprojecten een lange termijn traject is en de aanwezigheid van de energie-infrastructuur ook lange termijn effecten kan hebben op de leefbaarheid pleiten wij voor een lange termijn borging van afspraken over samenwerking en gebiedsinvesteringen.*
7. *Vanuit de verantwoordelijkheid voor de maatschappelijke opgave spannen wij ons in om samen met de andere betrokken partijen tot een zo spoedig mogelijke realisatie van de noodzakelijke energie-infrastructuur te komen.*
 - a. *Wij zien hierbij voor onszelf een sleutelrol om zeker te stellen dat de door initiatiefnemers uit te voeren plannen passen binnen de randvoorwaarden van leefbaarheid, meerwaarde en een goede ruimtelijke ordening en -inpassing.*
 - b. *Wij hanteren hierbij onze - na participatie - vastgestelde omgevingsvisie (vaststelling beoogd op 14 december 2023) als uitgangspunt en vragen andere partijen dit ook te doen.*
 - c. *Daarnaast achten we een integrale aanpak en een goed participatieproces met bewoners noodzakelijk. Eigenaarschap hiervoor ligt bij de initiatiefnemers van de plannen.*

Verzonden: 12/13/2023 3:24:43 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Waterstoftransportnetwerk Zuidwest Nederland c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: Postbus
Huisnummer: 103
Postcode: 4850 AB
Woonplaats: Ulvenhout
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Adviesbureau
(Mede) namens: [REDACTED]
Organisatie: Van Hoven en Oomen rentmeesters

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Er moet gezocht worden naar alternatieve routes welke meer recht doen aan de agrarische exploitatie en concentratie van de leidingen in de bodem.

Wat tevens onderzocht moet worden of deze leiding, in het kader van het algemeen belang, optimaal in overheidsgrond gelegd moet worden zoals in bermen van wegen en andere overheidsgrond.

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Graag zien wij meer onderzoek naar de veiligheid van de leidingen als het gaat om ontploffingsgevaar en bodembewerkingsmogelijkheden voor het agrarisch gebruik.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Wat de invloed van de leidingen is op de agrarische exploitatie van percelen en de grondeigenaren in het kader van de waardedaling, schaduw schade en gebruiksbeperkingen.

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Wij achten dat het waterstofnetwerk niet gebruikt wordt in het kader van het algemeen belang, maar commercieel geëxploiteerd wordt door producenten en afnemers. Derhalve dient gebruik te worden gemaakt van een jaarlijkse retributie in plaats van de voorgenomen gedoogbeschikking. Commerciële exploitatie en winst dient hierbij uitdrukkelijk uitgesloten te worden.

Verzonden: 12/14/2023 11:03:42 AM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Waterstoftransportnetwerk Zuidwest Nederland c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: [REDACTED]

Huisnummer: [REDACTED]

Postcode: [REDACTED]

Woonplaats: [REDACTED]

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Particulier

(Mede) namens:

Organisatie:

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Plan wat nu ter inzage ligt is onvolledig.

97871664_9603693_Zienswijze_waterstofnetwerk_ZW_13-12-2023.pdf

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage PDF

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Zie bijlage PDF

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage PDF

Borssele, 13 december 2023

Onderwerp: Zienswijze op concept NRD waterstofnetwerk Zuid West Nederland.

Geachte heer / mevrouw

Langs deze weg wil ik als belanghebbende – onder voorbehoud van alle rechten– een zienswijze indienen inzake de Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) waterstofnetwerk Zuid West Nederland.

Als bewoner van [REDACTED] heb ik direct te maken met de aanleg van het waterstofnetwerk.

Onderstaand mijn visie, voornaamste bezwaren en bezorgdheid tegen bovengenoemde concept NRD.

1. Onvolledige planstatus.

Op 23 november 2023 werd tijdens de inloop/ informatie avond in de Stenge te Heinkenszand de projectkaart van het leiding tracé gepresenteerd. Hierop was het Midden Zeeland trace op een globale algemene wijze aangegeven.

Tot mijn grote verbazing stopte het oostelijk tracedeel bij de Jurjaneweg in Borssele. Het vervolg tracé na de Jurjaneweg tot Europaweg Zuid verderop lag in het beheersgebied van North Sea Ports, en was nog onbekend. Het plan heeft daarmee een onvolledige status, en naar mijn mening uitermate slordig dat een onvolledig document ter inzage wordt gelegd.

2. Raakvlakken.

Juist in dit vervolg gebied bevindt zich meerdere boven- en ondergrondse infra. Daarnaast zijn natuurwaarden aanwezig die een bufferfunctie vormen voor de omgeving.

Voor de tracé bepaling in dit vervolgdeel kunnen raakvlakken ontstaan met boven- en ondergrondse infra- of toekomstplannen van meerdere ruimtegebruikers en natuurwaarden.

3. Veiligheid en Veiligheidscontour Sloegebied en omgeving.

Waterstof is een uitermate explosief gas wat een risico kan vormen in combinatie met bovenstaande ruimtegebruikers en raakvlakken.

- In de Concept NRD Waterstofnetwerk Zuid West wordt het plaatsgebonden risico vernoemd, waarbij de modellering van de veiligheidscontour zal worden beoordeeld in de gebruiksfase.

Gezien het feit dat er in de directe gevoelige objecten aanwezig zijn trek ik deze gebruiksfase en wijze van beoordelen in twijfel.

Wat zijn de gevolgen voor mensen die in de nabijheid van de veiligheidscontour wonen? Dit zou bepaald moeten zijn in het voortraject.

- De combinatie- en kruisingen met de bestaande en geplande hoofdinfrastructuur geven een extra hoog veiligheidsrisico voor sabotage, terrorisme of militaire acties.

Dit aspect dient niet alleen te worden meegenomen bij veiligheidsafwegingen van de pijpleiding en het tracé, maar ook voor de omgeving.

Graag zie ik hierin uw reactie tegemoet en behoud ik mij het recht voor om bovengenoemde bezwaren te specificeren en waar nodig argumenten aan te vullen in het vervolg van deze procedure.

Hoogachtend,

[REDACTED]

Verzonden: 12/14/2023 1:37:56 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Waterstoftransportnetwerk Zuidwest Nederland c-NRD

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s): [REDACTED]

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Kerkplein

Huisnummer: 1

Postcode: 4421 AA

Woonplaats: Kapelle

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Overheid

(Mede) namens:

Organisatie: Gemeente Kapelle

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

zie bijlagen

97874779_9604413_D23-296521_Zienswijze_en_D23-285328_inspraakreactie.pdf

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

zie bijlage

97874779_9604414_D23-296521_Zienswijze_en_D23-285328_inspraakreactie.pdf

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

zie bijlage

97874779_9604415_D23-296521_Zienswijze_en_D23-285328_inspraakreactie.pdf

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

zie bijlage

I

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Waterstofnetwerk Zuidwest-
Nederland
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Verzonden

14-12-2023

Bijlage**Onderwerp**

Zienswijze Waterstofnetwerk Zuidwest Nederland Hynetwork services (HNS)

Uw brief van**Uw kenmerk****Zaaknummer**

Z22.013524

Documentnummer

D23.296521

Behandelaar

Geachte mevrouw, heer,

Met deze brief maken wij onze zienswijze kenbaar over uw voornemen voor het aanleggen van het Waterstofnetwerk Zuidwest Nederland.

Inspraakreactie

Op 11 mei 2023 hebben wij onze inspraakreactie gegeven op uw plannen voor de aanleg van het netwerk. Voor de volledigheid is deze eerdere inspraakreactie met documentnummer D23.285328 als bijlage bijgevoegd. De inhoud van deze eerdere inspraakreactie moet u lezen als onderdeel van onze zienswijze.

Een aansluiting op het waterstofnetwerk is voorzien in ons beleid

Op 31 oktober 2023 heeft de gemeenteraad van Kapelle de Bouwsteen Waterstof van de Duurzaamheidsagenda Kapelle vastgesteld. In dit beleid is het volgende vastgelegd:

Op het waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland moet in onze gemeente een aansluiting komen voor de regionale waterstofketen.

Wij zijn in overleg met Hynetwork Services (HNS) over deze aansluitmogelijkheid. Hierbij benadrukken wij dat deze aansluiting van groot belang is voor de grote verduurzamingsopgave van de lokale industrie. Het is voor de gemeente Kapelle essentieel dat deze aansluiting er komt.

Raakvlakprojecten en meekoppelkansen zijn niet vrijblijvend

In de ter inzage liggende Notitie Reikwijdte en Detailniveau worden projecten genoemd die ook voor onze gemeente van groot belang zijn. Het gaat dan met name over de aanleg van nieuwe watertransportleidingen van Evides en het regionale waterstofnetwerk Kapelle. De impact van de

Bezoekadres

Kerkplein 1, 4421 AA Kapelle

Postadres

Postbus 79, 4420 AC Kapelle

IBAN NL 90 BNGH 0285 0044 25

BIC BNGHNL2G

BTW NL 0015.98.788.B01

KVK 51309971

E. gemeente@kapelle.nl

T. 14 0113

 kapelle.nl

uitvoering is groot op onze gemeente en haar inwoners. Het is vanuit maatschappelijk oogpunt ondenkbaar dat deze projecten separaat van elkaar worden uitgevoerd. Wij weten dat u zich inspant om deze samenwerking mogelijk te maken. Onze zienswijze is dat deze samenwerking een vaststaand feit moet zijn. Hiermee geeft u duidelijkheid naar onze inwoners dat de impact van de uitvoering beperkt blijft tot één moment.

Optimale ordening in de leidingstook is noodzakelijk

De realisatie van uw project in combinatie met de plannen van Evides moet plaatsvinden binnen de nog beschikbare ruimte in de leidingenstrook in onze gemeente. Zoals eerder benadrukt in het bestuurlijk overleg van 19 oktober 2023 roepen wij u op de beschikbare ruimte zo optimaal mogelijk in te richten. Hiermee bedoelen wij dat na aanleg van het waterstofnetwerk en de leidingen van Evides er nog ruimte blijft voor toekomstige leidingen. Het is aannemelijk dat deze ruimte in de toekomst noodzakelijk is voor de energietransitie.

Draagvlak staat onder druk

Zoals in onze eerdere inspraakreactie aangegeven is het betrekken van onze inwoners en gebruikers in het gebied van groot belang. Wij merken dat door onder andere de stapeling van grote infrastructurele werken in de planfase in ons gebied de zorgen van mensen toenemen. Hiermee staat draagvlak voor deze projecten onder druk. Wij verzoeken u dan ook om zorgvuldig, volledig, open en persoonlijk alle inwoners en gebruikers te betrekken.

Vervolg

Wij vertrouwen erop dat u deze zienswijze en onze eerdere inspraakreactie meeneemt in uw afweging voor besluitvorming. Indien gewenst geven wij graag een nadere toelichting hierop. Graag blijven wij betrokken bij het project Waterstofnetwerk Zuidwest Nederland.

Vragen?

Als u nog verdere vragen heeft over deze brief kunt u contact opnemen met [REDACTED] via [REDACTED] of [REDACTED]

Hoogachtend,
Namens burgemeester en wethouders van Kapelle,
afdeling Leefomgeving
[REDACTED]

[REDACTED]

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Waterstofnetwerk Zuidwest-
Nederland
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

verzonden	: 11 mei 2023	uw brief van	:	zaaknummer	:	Z22.013524
bijlage	:	uw kenmerk	:	documentnummer	:	D23.285328
onderwerp	: Inspraakreactie Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland			behandelaar	:	██████████

Geachte mevrouw, heer,

Met deze brief maken wij graag gebruik van de inspraakmogelijkheid voor het project Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland.

Het waterstofnetwerk helpt de regionale economie een grote stap te zetten

Waterstof krijgt een steeds belangrijkere positie voor de regionale industrie, agrarische sector, transport en grond-, weg-, en waterbouw. Met waterstof als energiedrager kunnen grote stappen gezet worden in het toekomstbestendig en duurzaam maken van de regionale economie. Daarom zijn, samen met ons, diverse regionale bedrijven een regionale (groene) waterstof keten aan het vormgeven. Het waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland is daarmee niet alleen van essentieel belang voor de grote industrieclusters die verbonden worden, maar ook voor de regio die het netwerk doorkruist. Wij verzoeken u dan ook in de planvorming de ontsluiting van deze regionale waterstofketens te faciliteren. Dit sluit aan bij onze steunbetuiging van 6 maart 2023 met documentnummer D23.281985. Meer informatie over de regionale waterstofketen kunt terugzien in de [presentatie](#) aan de gemeenteraad van Kapelle op 24 januari 2023 bij agendapunt negen. Daarnaast is de ontwikkeling van de regionale waterstofketen dynamisch. Tijdens de doorlooptijd van de aanleg van de backbone komen er projecten bij of vallen projecten af die mogelijk afstanden tot het HDS en waterstofhoeveelheden doen wijzigen. Wij zijn benieuwd welke informatie wij kunnen verstrekken naar de stakeholders gedurende de aanleg van de backbone interesse tonen in waterstof maar nog niet direct kunnen aansluiten op de backbone.

Het betrekken van de omgeving is essentieel voor draagvlak

Het waterstofnetwerk doorkruist een aanzienlijk deel van onze gemeente. Hierbij worden naast agrarische percelen (inclusief bouwvlakken) ook het bedrijventerrein Smokkelhoek, ontwikkelgebied Willem Annapolder, buurschap Eversdijk en enkele infrastructurele werken geraakt. Het betrekken van de bewoners en gebruikers van deze gebieden is belangrijk voor draagvlak van het project. Met uw voorstel tot participatie lijkt u hier voldoende aandacht voor te hebben. Ook willen wij onze waardering uitspreken voor de informatieverstrekking tijdens uw bijeenkomst van 12 april 2023 in Kapelle. Wel vragen wij u om extra aandacht voor betrokkenen die zich in de procedure niet laten horen. Wij vragen u om betrokkenen die direct geraakt worden door het project proactief zelf te benaderen, als ze dit niet uit zichzelf doen. Zo wordt voorkomen dat deze personen tussen wal en schip vallen en later in het proces alsnog frictie ontstaat.

In de omgeving wordt veel gewerkt

In de omgeving van het plangebied voor het waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland staan meerdere grootschalige werken en ontwikkelingen op de plannen. De volgende plannen in de omgeving zijn ons op dit moment bekend:

- Afronding bedrijventerrein Smokkelhoek (Oostzijde)
- De kustversterking in het dijkvak Hansweert – Schore
- Het amoveren van de 380 en 150 kV hoogspanningsverbindingen
- Het realiseren van acht windturbines onderverdeeld in drie projecten
- Het realiseren van grootschalige zon op land projecten
- Uitbreiding hoofdverdeelstation Willem-Annepolder
- Ontwikkeling bedrijventerrein "Smokkelhoek 2"
- Zoetwater infrastructuur van Evides

Wij vragen u in uw planvorming rekening te houden met deze ontwikkelingen.

Tijdens de aanlegfase zijn er aandachtspunten

Tijdens eerdere grootschalige werken in de omgeving is er overlast opgetreden en in sommige gevallen zelfs schade. Denk hierbij aan de aanleg van de ZEBRA gasleiding, de renovatie van de Vlaketunnel en de aanleg van de 380KV Zuidwest West hoogspanningsverbinding. De bekende schadegevallen hadden hun oorsprong met name door zetting na bemalingen. Ook is het cultuurtechnisch herstel van agrarische percelen en een zorgvuldige doorsnijding van boomgaarden van cruciaal belang. Wij vragen u zich te verdiepen in de lessen die uit deze projecten getrokken kunnen worden en maatregelen te voorzien in uw project om herhaling uit te sluiten.

Vorbereidingshandeling hebben effect op vergunningverlening

De formele procedures voor grootschalige werken zoals het waterstofnetwerk hebben vaak een rechtsgevolg voor andere procedures. Zo kan vergunningverlening in een bepaald gebied stil komen te liggen omdat procedures aangehouden moeten worden. Daarom vragen wij u om vooral afstemming te hebben met ons als bevoegd gezag van vergunningverlening. Tijdens deze afstemming willen wij afspraken maken over de begrenzing van voorbereidingsbesluiten en de planning van de rechtskracht hiervan. Wij willen voorkomen dat ontwikkelingen onnodig vertragen als gevolg van aanhoudingsgronden.

Vervolg

Wij vertrouwen erop dat u deze inspraakreactie meeneemt in uw afweging voor besluitvorming. Indien gewenst geven wij graag een nadere toelichting op onze inspraakreactie. Graag blijven wij betrokken bij het project Waterstofnetwerk Zuidwest Nederland.

Vragen?

Als u nog verdere vragen heeft over deze brief kunt u contact opnemen met [REDACTED] via [REDACTED] of [REDACTED]

Hoogachtend,
Namens burgemeester en wethouders van Kapelle,
afdeling Leefomgeving
[REDACTED]

[REDACTED]

Verzonden: 12/14/2023 1:42:57 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Waterstoftransportnetwerk Zuidwest Nederland c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s): [REDACTED]
Voorletters: [REDACTED]
Straat: Postbus
Huisnummer: 718
Postcode: 6800 AS
Woonplaats: Arnhem
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Bedrijf
(Mede) namens:
Organisatie: TenneT TSO B.V.

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Postbus 718, 6800 AS Arnhem, Nederland

Aangetekend

Bureau Energieprojecten

T.a.v. inspraakpunt Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland

c-NRD

9200 AC DRACHTEN

CLASSIFICATIE	C1 - Publieke Informatie
DATUM	12 december 2023
ONZE REFERENTIE	GFO-N-RE 23-1359
BEHANDELD DOOR	[REDACTED]
TELEFOON DIRECT	[REDACTED]
E-MAIL	[REDACTED]

BETREFT Zienswijze Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland

Geachte heer, mevrouw,

Onlangs is bekend gemaakt dat bovengenoemd plan ter inzage ligt. Van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen maakt TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT) bij deze graag gebruik. Binnen de grenzen van de nu ter inzage liggende concept notitie reikwijdte en detailniveau waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland bevinden zich de onderstaande hoogspanningsverbindingen die in eigendom en beheer zijn van TenneT.

- Willemskerke Polder-Westdorpe 150 kV
- Ellewoutsdijk-Willemskerke Polder 150 kV
- Rilland-Zandvliet 380 kV
- Geertruidenberg-Rilland 380 kV
- Roosendaal-Woensdrecht 150 kV
- Dinteloord-Rosendaal 150 kV
- Moerdijk-Rosendaal 150 kV

Algemeen over TenneT

TenneT is bij de Elektriciteitswet 1998 (de "E-wet") aangewezen als beheerder van het landelijke hoogspanningsnet van 110 kV en hoger. Het landelijke hoogspanningsnet is door het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (verder EZK) aangeduid als vitale infrastructuur. TenneT is hiermee verantwoordelijk voor een ongestoorde werking van het landelijke hoogspanningsnet. De aanwezigheid van hoogspanningsverbindingen en -stations kunnen beperkingen opleveren voor het gebruik van gronden. Om de veiligheid van personen en goederen te waarborgen gelden er bijvoorbeeld aan te houden veiligheidsafstanden. Bovendien is het van belang dat hoogspanningsverbindingen te allen tijde bereikbaar zijn en blijven voor onderhoud, storingen en/of calamiteiten, ten behoeve van de leveringszekerheid en het zo efficiënt mogelijk gebruik kunnen maken van onze assets. Verder is TenneT noodzakelijk voor de uitvoering van de energietransitie en zet zich als netbeheerder in om duurzame energie aan te sluiten tegen lage maatschappelijke kosten, met minimale impact op de omgeving.

De kennisgeving concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau geeft ons, gezien het voorgaande, aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen en/of verzoeken.

Vitale infrastructuur

Het hoogspanningsnet van TenneT is een zeer cruciale schakel binnen het Nederlandse elektriciteitsnet. Het hoogspanningsnet van TenneT is van vitaal belang voor een betrouwbare elektriciteitsvoorziening. Om die reden heeft het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat het hoogspanningsnet van TenneT aangeduid als vitale infrastructuur. Om onze vitale infrastructuur tegen eventuele effecten van risicobronnen te borgen, heeft TenneT recent door adviesbureau Royal Haskoning/DHV Nederland B.V. een onderzoek laten uitvoeren naar de effecten van risicobronnen op onze hoogspanningsverbindingen en -stations. Hieruit is gebleken dat vanaf 3,5 kW/m² warmtestraling en een overdruk van 0,2 Bar de leveringszekerheid van onze verbindingen niet meer gewaarborgd kan worden. TenneT verzoekt dan ook in het kader van de onderbouwing van de effecten en risico's (m.u.v. buisleidingen) in de MER deze uitgangspunten mee te nemen. De invloed van de risicobronnen (zoals waterstof electrolyzers, -opslag en regel- en meetstations) op het (huidige en toekomstige) hoogspanningsnet dient dan ook beter te worden onderbouwd. Voor de risico's en effecten van buisleidingen op ons hoogspanningsnet dient de NEN 3654 gevolgd te worden. Wanneer de faalkans groter is dan 10⁻⁵ per kilometer per jaar mag de stralingsintensiteit voor geleiders van hoogspanningslijnen niet meer bedraagt dan 3,75 kW/m² en voor hoogspanningsonderstations niet meer bedraagt dan 1 kW/m². TenneT vraagt in de MER in te gaan op de faalkans en daar waar deze groter is dan 10⁻⁵ per kilometer per jaar te onderbouwen hoe voldaan kan worden aan de maximale stralingsintensiteit. TenneT blijft graag met de Hynetwork Service B.V. in gesprek over de toekomstige invulling van risicobronnen nabij ons hoogspanningsnet.

4.2 Tracékeuzes volgens de ruimtelijke prioritering

In hoofdstuk 4.2 onder wordt beschreven dat als uitgangspunt delen van het bestaande aardgastransportnetwerk zal worden gebruikt voor het transport van waterstof. Voor de bestaande buisleidingen is reeds een afweging gemaakt of de nabijgelegen hoogspanningsverbindingen voldoen aan de NEN 3654. Mocht het bestaande transportleidingnetwerk niet gebruikt kunnen worden en gebruik worden gemaakt van een nieuwe waterstof buisleidingstracés is één van de uitgangspunten deze te bundelen met bestaande infrastructuur waaronder hoogspanningsverbindingen. Of het bundelen van zowel leidingtracés voor hoogspanning en buisleidingen voor waterstof mogelijk is zal moeten blijken uit een onderzoek naar wederzijdse beïnvloeding van buisleidingen en hoogspanningssystemen (NEN 3654). Wij verzoeken een NEN 3654 onderzoek onderdeel te laten zijn van de te verrichten onderzoeken in het kader van de verdere uitwerking van de plannen. Het uitgangspunt vanuit TenneT is dat er gestreefd wordt naar een waterstoftracé op geruime afstand van het landelijke hoogspanningsnet.

Voorkom een kwetsbare infrastructuur

Het bundelen van zowel leidingtracés voor hoogspanning en buisleidingen voor brandbare stoffen (zoals waterstof) is, naast de hierboven geuite bedenkingen, ook een strategisch vraagstuk. Ons bewust zijnde van de beperkte ruimte in Nederland voor infrastructuur is het vanuit kwetsbaarheid (als gevolg van subversieve acties dan wel calamiteiten) niet gewenst om vitale infrastructuren in elkaars nabijheid aan te leggen.

TenneT onderschrijft de doelstelling van het kabinet om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen en te werken aan een CO₂-neutrale energievoorziening. TenneT zelf heeft hierin ook een grote rol voor het slagen van deze doelen. Wij vragen echter wel aandacht voor een verstandige inrichting van de vitale infrastructuur. TenneT blijft hierover graag met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, Gasunie/Hynetwork services en het Bureau Energieprojecten/Ministerie voor Klimaat en Energie afstemming

hebben over de ontwikkelingen/uitwerkingen van de ondergrondse infrastructuur. In lijn met de oproep in deel II "Voorstel voor participatie" vernemen we graag uw reactie, zodat door ons vroegtijdig een afweging kan worden gemaakt of deze plannen gevolgen hebben of kunnen hebben voor het hoogspanningsnet. U kunt hiervoor een mail sturen naar [REDACTED]

Vroegtijdige betrokkenheid

Als laatste wil ik adviseren om TenneT tijdig te betrekken bij de ontwikkelingen/uitwerkingen van het waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland, zodat door ons vroegtijdig een afweging kan worden gemaakt of dit gevolgen heeft of kan hebben voor de capaciteit van het transportnet.

Heeft u nog vragen?

Heeft u vragen over de inhoud van deze brief, dan kunt u contact opnemen met de behandelaar van deze brief. Eventuele correspondentie (met vermelding van onze referentie) kunt u eveneens richten aan deze persoon. TenneT ziet uw reactie met belangstelling tegemoet

Met vriendelijke groet,

TenneT TSO B.V.

Verzonden: 12/14/2023 3:59:17 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Waterstoftransportnetwerk Zuidwest Nederland c-NRD
Achternaam: [REDACTED]
Tussenvoegsel(s):
Voorletters: [REDACTED]
Straat: Oude Plein
Huisnummer: 1
Postcode: 4416 AK
Woonplaats: Kruiningen
Land: Nederland
Telefoonnummer: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Overheid
(Mede) namens:
Organisatie: Gemeente Reimerswaal

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

Hierbij geef ik aan dat wij onze reactie morgen per post versturen. Het lukt niet om onze reactie vandaag nog te versturen.

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

nvt

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

nvt

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

nvt

Oude Plein 1, 4416 AK Kruiningen
Postbus 70, 4416 ZH Kruiningen
gemeente@reimerswaal.nl
www.reimerswaal.nl
☎ 0113 395 000

Bureau Energieprojecten Inspraakpunt Waterstofnetwerk
Zuidwest Nederland
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Uw brief van :	Zaak : Z23.028959	Contactpersoon : ██████████
Uw kenmerk :	Document : D23.256742	Bijlage :

Onderwerp: zienswijze Waterstofnetwerk Zuidwest Nederland c-NRD

Kruiningen, 18 december 2023

Geachte mevrouw, heer,

Met deze brief maken wij onze zienswijze kenbaar over uw voornemen voor het aanleggen van het Waterstofnetwerk Zuidwest Nederland.

Raakvlakprojecten en meekoppelkansen zijn niet vrijblijvend

In de ter inzage liggende Notitie Reikwijdte en Detailniveau worden projecten genoemd die ook voor onze gemeente van groot belang zijn. Het gaat dan over de aanleg van nieuwe watertransportleidingen van Evides en het waterstofnetwerk in Reimerswaal. De impact van de uitvoering van deze projecten op onze gemeente en haar inwoners is groot. Het is vanuit maatschappelijk oogpunt niet wenselijk dat deze separaat van elkaar worden uitgevoerd. Het is ons bekend dat u zich inspant om de projecten gelijktijdig uit te voeren en samenwerking mogelijk te maken. Onze zienswijze is dat deze samenwerking een vaststaand feit moet zijn. Hiermee geeft u duidelijkheid aan onze inwoners over de impact van de uitvoering en het feit dat deze beperkt blijft tot één moment.

Optimale ordening in de leidingenstrook is noodzakelijk

De realisatie van uw project in combinatie met de plannen van Evides moet plaatsvinden binnen de nog beschikbare ruimte in de leidingenstrook in onze gemeente. Zoals eerder benadrukt in het bestuurlijk overleg van 19 oktober 2023 roepen wij u op om de nog beschikbare ruimte in de leidingenstrook zo efficiënt mogelijk te benutten zodat er na de aanleg van het waterstofnetwerk en de leidingen van Evides nog voldoende ruimte overblijft voor de aanleg van toekomstige leidingen. Het is aannemelijk dat deze ruimte in de toekomst noodzakelijk is voor de energietransitie.

Draagvlak staat onder druk

Het betrekken van onze inwoners en gebruikers in het gebied is van groot belang. Wij merken dat, door de toekomstige uitvoering van grote infrastructurele werken in onze gemeente, de zorgen van mensen toenemen. Hiermee staat het draagvlak voor deze projecten onder druk. Wij verzoeken u dan ook om zorgvuldig, volledig, open en persoonlijk alle inwoners en gebruikers hierin te betrekken.

Informatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met [REDACTED] van de afdeling [REDACTED] [REDACTED]. Hij is bereikbaar via ons centrale telefoonnummer [REDACTED] of via [REDACTED]. Als u reageert op deze brief, wilt u dan ons zaaknummer Z23.028959 vermelden?

Met vriendelijke groet,
namens de burgemeester van Reimerswaal

[REDACTED]
[REDACTED]

Dit document is in een geautomatiseerd proces vervaardigd en daarom niet ondertekend.

Verzonden: 12/14/2023 4:51:15 PM
Onderwerp: Zienswijze
Project: Waterstoftransportnetwerk Zuidwest Nederland c-NRD
Achternaam:
Tussenvoegsel(s):
Voorletters:
Straat: Postbus
Huisnummer: 1
Postcode: 4450 AA
Woonplaats: Heinkenszand
Land: Nederland
Telefoonnummer:
E-mailadres: [REDACTED]
Als: Overheid
(Mede) namens:
Organisatie: Gemeente Borsele

Zijn er naar uw mening andere alternatieven die moeten worden onderzocht?

zie bijgevoegde brief. De brief is op 14 december 2023 ook per post verstuurd

97880039_9605397_zienswijze_college_gemeente_Borsele_op_cNRD_Waterstofnetwerk_Zuidwest-Nederland.pdf

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

zie bijgevoegde brief

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

zie bijgevoegde brief

Zijn er andere zaken over de reikwijdte en het detailniveau die u naar voren wilt brengen?

zie bijgevoegde brief

Bureau Energieprojecten
t.a.v. Inspraakpunt Waterstofnetwerk Zuidwest-
Nederland – concept-NRD
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Uw kenmerk :
Uw brief van :
Behandeld door :
Doorkiesnummer :

Zaaknummer : Z23.031837
Documentnummer : D23.637972
Bijlagen :
Heinkenszand, 14 DEC. 2023

Onderwerp: zienswijze op concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland

Geachte mevrouw, heer,

Wij hebben kennisgenomen van de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland (hierna cNRD), datum 19 oktober 2023, versie 1.0. Dit is een heldere notitie die het waarom, nut en noodzaak en de doelstellingen en opgave van het (gefaseerd) aan te leggen landelijk ondergronds netwerk van buisleidingen om waterstof te transporteren toelicht. Het waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland gaat onderdeel uitmaken van het landelijke waterstofnetwerk dat primair de verschillende industriecusters in Nederland met elkaar verbindt. Wij willen u bedanken voor het zorgvuldige proces dat u doorloopt. Ambtelijk en bestuurlijk worden wij hier goed in meegenomen. Ook heeft u onze inwoners over dit project geïnformeerd tijdens een informatiebijeenkomst op dinsdag 28 november 2023 in Heinkenszand.

Waterstofnetwerk Nederland/ Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland

Voor het landelijke netwerk voor het transport van waterstof worden bestaande aardgasleidingen omgebouwd. Daar waar dit niet mogelijk is worden nieuwe buisleidingen aangelegd. Het wordt een open waterstoftransportsysteem, waar alle toeleveranciers en gebruikers van waterstof gebruik van kunnen gaan maken.

Het waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland wordt onderdeel van het landelijke Waterstofnetwerk Nederland en is onderdeel van fase 1 van het zogenoemde 'uitrolplan'. Het waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland verbindt de industriecusters Zeeland (havengebied North Sea Port) met België en met de industrie in de havens van Bergen op Zoom en Moerdijk. Hierdoor ontstaat een regionaal netwerk voor toeleveranciers en afnemers van waterstof.

Aanlegprincipes

Bij de aanleg van het Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland wordt gewerkt vanuit de principes:

- 1) hergebruik bestaand leidingen.
- 2) in geval van een nieuwe leiding aansluiting zoeken bij de Structuurvisie Buisleidingen 2012-2035 (zogenoemde SVB-stroken).

3) daar waar de eerste twee principes niet mogelijk zijn wordt bij de aanleg van een nieuwe leiding zo veel mogelijk aansluiting gezocht bij bestaande bovengrondse en ondergrondse infrastructuur.

In de cNRD is aangegeven dat het Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland gerealiseerd kan worden volgens de principes 1 en 2. En dat daarom principe 3 hier niet van toepassing is. Dit vinden wij positief. De gemeente Borsele wenst geen nieuwe doorsnijdingen over haar grondgebied.

Tracé Woensdrecht-Vlissingen

Het grondgebied van de gemeente Borsele maakt onderdeel uit van het tracévak Woensdrecht-Vlissingen. In dit tracévak komen geen geschikte bestaande aardgasleidingen vrij. De nieuwe waterstofleiding in dit tracévak, en daarmee ook op ons grondgebied, wordt daarom aangelegd volgens principe 2. De gemeente Borsele heeft deze zogenoemde SVB-strook overgenomen in haar bestemmingsplan voor het buitengebied. Het stemt ons tevreden dat de nieuwe waterstofleiding in deze strook gelegd gaat worden.

Plangebied

In de cNRD staat het plangebied omschreven als het gebied waar de daadwerkelijke realisering van het Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland is voorzien. Er ontbreekt echter een figuur/afbeelding van het plangebied in de cNRD, waardoor het voor ons niet helder is tot waar het plangebied zich uitstrekt op ons grondgebied.

In de cNRD is opgenomen dat het waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland onderdeel gaat uitmaken van het landelijke waterstofnetwerk dat primair de verschillende industrieclusters, waaronder het havengebied North Sea Port in Nederland met elkaar verbindt. Dit zijn industrieclusters waar door de rijksoverheid enorme potentie wordt gezien met betrekking tot de productie van waterstof. Het havengebied van North Sea Port ligt deels op het grondgebied van onze gemeente.

Wij gaan ervan uit dat de aan te leggen buisleiding van het waterstofnetwerk loopt tot in dit havengebied en niet eindigt bij de grens van dit havengebied. Wij verzoeken u de hiervoor benodigde gronden in dit havengebied op te nemen in het projectbesluit; het planologisch-juridisch kader voor de realisatie van het Waterstofnetwerk. De milieueffecten van de aan te leggen buisleiding in het havengebied krijgt op die manier een volwaardige plaats in het verdere proces van het project Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland.

Het bestemmingsplan voor het havengebied op het grondgebied van de gemeente Borsele voorziet niet in de mogelijkheid tot het aanleggen van een buisleiding ten behoeve van de transport van waterstof. Het niet in het projectbesluit Waterstofnetwerk-Zuidwest-Nederland meenemen van de gronden in het havengebied op ons grondgebied betekent dat wij afzonderlijke bestemmingsplanprocedure, met alle daarbij behorende onderzoeken, moeten doorlopen om het waterstofnetwerk operationeel te laten worden.

Meekoppelkans Evides; aanleg leidingen voor industrie- en drinkwater

In de cNRD wordt aangegeven dat u de voor het project Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland noodzakelijke industriewaterleiding ziet als een meekoppelkans. Een meekoppelkans maakt geen onderdeel uit van het project, kent een eigen initiatiefnemer, die verantwoordelijk is voor besluitvorming, vergunningen, ontwerp, budget en planning.

Wij kunnen wij ons niet vinden in deze opvatting. Al meerdere malen hebben wij aangegeven dat wij van mening zijn dat het Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland en de aanleg van een industriewaterleiding naar het Sloegebied onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Immers, het beschikken over voldoende water is een must om waterstof te kunnen maken. Zonder water geen

waterstof. En als er geen waterstof gemaakt kan worden, dan is er ook geen noodzaak voor een waterstofleiding om waterstof te transporten. We zijn groot voorstander van integrale besluitvorming zodat onze inwoners en de betreffende grondeigenaren, in één keer weten waar ze aan toe zijn en. We willen voorkomen dat besluiten later onverwachte en ongewenste gevolgen hebben.

De door Evides beoogde leidingen in het tracé vak Woensdrecht-Vlissingen zijn gedacht in dezelfde SVB-strook als die van de waterstofleiding. Ook om die reden is het niet uitlegbaar dat beide projecten een eigen (planologische) procedure doorlopen waarbij elke partij dezelfde onderzoeken moet uitvoeren, ieder voor zich vergunningen moet aanvragen bij de diverse bevoegde gezagen en elk project een eigen beroepsgang heeft met mogelijk verschillende uitkomsten. Het kan naar onze mening niet zo zijn dat in het project Waterstofnetwerk Zuidwest Nederland geen rekening wordt gehouden met het initiatief van Evides, nu beide projecten onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Wij verzoeken u nogmaals met klem het initiatief van Evides tot aanleg van leidingen voor industrie- en drinkwater een volwaardige plaats te geven in het verdere proces van het project Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland. En daarmee dus de effecten van dit initiatief te beschouwen in het MER voor het Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland.

Wij vertrouwen erop dat de door ons hierboven genoemde aandachtspunten in het verdere proces opvolging krijgen.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Borsele,
de secretaris, de burgemeester,

